

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ:

*ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ*

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ,
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ»**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ
ΕΛΕΝΑ Β. ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: Δρ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΡΙΠΟΛΗ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2018

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο πολιτισμός είναι μια έννοια πολυσήμαντη, η οποία συμπεριλαμβάνει τα ήθη και έθιμα ενός λαού, τις παραδόσεις, τους κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς, την επιστημονική γνώση και τον τρόπο διαβίωσης των πολιτών σε όλες τις εκφάνσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η σημασία του πολιτισμού αναδεικνύεται συνεχώς όλο και περισσότερο, καθώς είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με έννοιες όπως η οικονομική ανάπτυξη, σε τοπικό, κρατικό και διεθνές επίπεδο.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν τον κυριότερο φορέα προσφοράς αγαθών και υπηρεσιών πολιτισμού και τοπικής ανάπτυξης. Έτσι, επιλέχθηκε και μελετήθηκε η περίπτωση του Δήμου Τρίπολης με case study τα πολιτιστικά δρώμενα και τις εκδηλώσεις και κατά πόσο μπορούν αυτά να επηρεάσουν στην τοπική ανάπτυξη του. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε κατ' αρχήν ήταν αυτή, της παραγωγής ποιοτικών δεδομένων και συγκεκριμένα, χρησιμοποιήσαμε τη συνέντευξη με δομημένη μορφή και δομημένη ακολουθία ερωτήσεων σε συγκεκριμένο αριθμό συντελεστών, τόσο των υπεύθυνων των πολιτιστικών δράσεων του Δήμου Τρίπολης, όσο και κάποιων αιρετών. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε και η μέθοδος του ερωτηματολογίου στο κοινό ώστε να αξιολογηθεί η προσφορά των πολιτιστικών αγαθών και η αποτελεσματικότητα της προβολής τους από το ίδιο το κοινό του Δήμου Τρίπολης.

Η εργασία είχε ως στόχο να καταδείξει πως ο πολιτισμός είναι κινητήρια δύναμη για την τοπική ανάπτυξη, συνεπώς η τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει να αναλαμβάνει με υπευθυνότητα τη διαχείριση και την επικοινωνία των αγαθών και υπηρεσιών της. Καθοριστικής σημασίας είναι επιπλέον η πιο ενεργή συμμετοχή των πολιτών στα πολιτιστικά δρώμενα η οποία θα επιτρέψει να συμπληρωθούν τα κενά της πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου και να διατυπωθούν προτάσεις που θα επιτρέψουν την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη του.

Λέξεις – Κλειδιά: Πολιτισμός, Πολιτιστική Πολιτική, Πολιτιστική Επικοινωνία, Τοπική Ανάπτυξη, Δήμος Τρίπολης, Έρευνα Κοινού, Συνεντεύξεις

ABSTRACT

Culture is a multifaceted concept, which includes ways of social behaviour, development of skills, growth of scientific knowledge and way of living, and relates to all expressions of human activity and creativity. It is perceived as social heritage, and is transmitted from one generation to the next.

The management of culture is gradually gaining more importance and is related to concepts such as local growth and economic development. More specifically, the local authorities act as a lever of cultural and local community development. To accomplish its cultural role sufficiently, the local authorities require specific policies for communicating and promoting cultural activities.

The Local Authorities are considered to be the major route for providing cultural goods, services and contribute to the local community growth. On these grounds the Municipality of Tripolis was examined. The case study relates to the cultural activities within the framework of cultural policy and local community development.

Two methods of analysis were used in this study. Firstly, qualitative data analysis in the form of interviews with structured questions were organised for a number of individuals responsible for the cultural activities within the Municipality of Tripolis, some of which were elected members of the municipality. Secondly, quantitative data analysis involving questionnaires filled in by randomly selected members of the public. These questionnaires aimed to evaluate the performance of cultural activities and how effectively these were promoted to the public.

This study aimed to demonstrate that the culture is the primary force behind local growth, and local authorities should embrace the management and communication of the cultural goods and services with great responsibility.

The conclusions of this study are dual; the cultural policy of the Municipality of Tripolis aims to stimulate the public to participate more actively in the cultural activities; and the public should participate by filling in gaps in the cultural policy and putting forward propositions, which aim to promote development in the local community.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την καθοδήγηση και την υποστήριξη, ώστε να ολοκληρωθεί η παρούσα εργασία, θα ήθελα κατ' αρχήν να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Παναγιώτη Ευαγγελόπουλο

και επιπλέον

....την οικογένεια μου και την αγαπημένη μου φίλη Βιβή, χωρίς την βοήθεια και την παρότρυνση της οποίας, η ολοκλήρωση της παρούσας πτυχιακής μπορεί να μην ήταν δυνατή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ABSTRACT	2
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Πολιτισμός, Πολιτιστική πολιτική και Πολιτιστική ανάπτυξη	10
1.1. ΕΝΝΟΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ	10
1.2. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	14
1.3. ΕΝΝΟΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	19
1.3.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	21
1.3.2 ΟΥΡΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ	23
1.4. MARKETING ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Τοπική Πολιτιστική Πολιτική	32
2.1. ΕΝΔΟΓΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	32
2.2. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	32
2.3. Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ	36

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Περιγραφή της πόλης	40
3.1. Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ	41
3.2. ΤΡΙΠΟΛΗ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	41
3.3 Η ΤΡΙΠΟΛΗ ΣΗΜΕΡΑ	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Ο Πολιτισμός στο Δήμο Τρίπολης	44
4.1. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	44
4.2. Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	45
4.3. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	46
4.4. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	47
4.6. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ποιοτική και Ποσοτική Έρευνα	51
5.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	51
5.2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ	52
5.3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	56
5.4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΟΙΝΟΥ	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: S.W.O.T. Ανάλυση	60
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	65

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	66
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	69
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	71
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	77

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πολιτισμός και τοπική ανάπτυξη είναι έννοιες άρρηκτα δεμένες, έννοιες ταυτόχρονα ποσοτικές όσο και ποιοτικές, που αποτελούν συγχρόνως πέρα από το μέσο επίτευξης, και το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Ο πολιτισμός αποτελεί αδιαφιλονίκητα ένα από τα σημαντικότερα κεφάλαια κάθε κράτους. Είναι μέσο κοινωνικής, οικονομικής και εθνικής ανάπτυξης, καθώς αποτελεί τον συνδετικό κρίκο μεταξύ των πολιτών μια χώρας, ενώ συγχρόνως τους ενώνει και με άλλους πολιτισμούς. Η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες δίνει στους πολίτες την δυνατότητα να έρχονται σε επαφή δημιουργώντας δεσμούς επικοινωνίας και της αίσθησης ότι ανήκουν σε ένα ευρύτερο σύνολο, προάγει την πάταξη του κοινωνικού αποκλεισμού, δεν περιορίζεται σε σύνορα και αποτελεί μια ισχυρή βάση για την επίτευξη μιας δυνατής κοινωνικής συνοχής.

Στις σύγχρονες Ευρωπαϊκές κοινωνίες, ένα από τα βασικά προστατευόμενα δικαιώματα των πολιτών, είναι το δικαίωμα στον πολιτισμό, το λεγόμενο «πολιτιστικό δικαίωμα». Σε μια μορφή ιδανικής δημοκρατικής διακυβέρνησης, ο πολιτισμός αποτελεί ρυθμιστή του κοινωνικοοικονομικού συστήματος και εκφραστή ενός τρόπου ζωής που θα είναι προσανατολισμένος σε πνευματικές αξίες και ανθρώπινα ιδανικά. Η έννοια του πολιτισμού σε μια χώρα πρωτίστως αφορά τη διαχείριση του πολιτισμικού της πλούτου και έπειτα τη διοίκηση των θεσμών της. Η πολιτιστική πολιτική, τα τελευταία χρόνια έρχεται στο επίκεντρο της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς δεν νοείται οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη χωρίς την ύπαρξη μιας καλά οργανωμένης πολιτιστικής δραστηριότητας.

Τα πολιτιστικά αγαθά, κοινωνικό δικαίωμα όλων των ανθρώπων σήμερα, συνδέονται με την έννοια της ανάπτυξης. Η τοπική αυτοδιοίκηση παίζει σημαντικό ρόλο στην παραγωγή και προσφορά πολιτιστικών αγαθών. Συγκεκριμένα, λειτουργεί ως μοχλός πολιτιστικής και τοπικής ανάπτυξης. Προκειμένου να εκπληρώσει σωστά τον πολιτιστικό της ρόλο, χρειάζεται να έχει συγκεκριμένη πολιτιστική πολιτική και να χρησιμοποιεί την επικοινωνία με την έννοια της ενημέρωσης και της προβολής των πολιτιστικών της δράσεων.

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης των οικονομιών και της κοινωνίας της πληροφορίας βασική προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη των χωρών είναι η

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

διατήρηση και η ανάδειξη της πολιτιστικής τους φυσιογνωμίας και η αξιοποίηση όλων των μορφών του σύγχρονου πολιτισμού.

Με δεδομένο πως κάθε πολιτιστικό αγαθό και κάθε πολιτιστική δραστηριότητα έχει και μια οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική αξία, οι οποίες κεφαλαιοποιούνται μέσα στις οργανωμένες κοινωνίες και οικονομίες, ο πολιτισμός γενικότερα ως σύνολο δραστηριοτήτων μπορεί να ανιχνεύσει τον αναπτυξιακό του ρόλο, θωρακίζοντας από τη μια την πολιτισμική κληρονομιά και το λαϊκό πολιτισμό και δημιουργώντας από την άλλη το κατάλληλο περιβάλλον ανάπτυξης και ανάδειξης τους.

Η ανάπτυξη είναι μια ενιαία κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική διαδικασία που στοχεύει στην ενεργοποίηση των ενδογενών πόρων, μέσων και δυνατοτήτων μια περιοχής.

Οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι δημιουργικοί παράγοντες οι οποίοι χρειάζεται να επενδύουν στην πολιτιστική ζωή του τόπου τους, στηριγμένοι σε μακροχρόνια προγράμματα και στρατηγικές, διότι έτσι προωθείται η τοπική ανάπτυξη. Οι φορείς αυτοί οι οποίοι κινούνται μέσα στο πλαίσιο της πολιτιστικής αποκέντρωσης φροντίζουν για την αναβάθμιση του πνευματικού και πολιτιστικού επιπέδου των πολιτών και για την τοπική οικονομική ανάπτυξη. Για παράδειγμα διοργανώνουν ποικίλες πολιτιστικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις, εκσυγχρονίζουν τις πολιτιστικές τους υποδομές και στηρίζουν την εγχώρια καλλιτεχνική παραγωγή. Ουσιαστικά συμβάλλουν από την πλευρά τους στην τόνωση της τοπικής αγορά και του τοπικού εισοδήματος και εξασφαλίζουν στους κατοίκους τους μια ποιοτική πολυδιάστατη καθημερινότητα. Επικοινωνούν με τους ίδιους τους πολίτες τους με αποτέλεσμα να ενισχύεται το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Αδιαμφισβήτητα, στις αναπτυγμένες κοινωνίες υπάρχει προσφορά πολιτισμικών προϊόντων, τα οποία και άμεσα συνδέονται με την τοπική ανάπτυξη, τόσο σε επίπεδο περιφερειακών πόλεων, όσο και σε επίπεδο ευρύτερων περιοχών επιρροής τους. Αυτή η διαπίστωση μπορεί να ειπωθεί ότι συνθέτει το εξωτερικό περιβάλλον για κάθε πολιτισμική δραστηριότητα, όπως είναι και η περίπτωση του Δήμου Μεγαρέων.

Αναφορικά με την διάρθρωση της εργασίας, η τελευταία χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος της εργασίας είναι θεωρητικό και εξετάζεται η ανάπτυξη του

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ενδιαφέροντος για τον πολιτισμό, η σημασία της πολιτιστικής διάστασης για την τοπική ανάπτυξη και η εφαρμογή πολιτιστικής πολιτικής και επικοινωνιακής στρατηγικής από την τοπική αυτοδιοίκηση. Χρησιμοποιήθηκε ελληνική και ξένη επιστημονική βιβλιογραφία, αρθρογραφία και το διαδίκτυο.

Το δεύτερο μέρος αφορά στη μελέτη περίπτωσης. Αρχικά παρουσιάζεται ο Δήμος Τρίπολης, κάποια μυθολογικά, ιστορικά και δημογραφικά στοιχεία, οι άξονες και οι δραστηριότητες της πολιτιστικής πολιτικής του και στη συνέχεια αναλύθηκαν οι υπηρεσίες που εμπλέκονται στην πολιτιστική διαχείριση και η επικοινωνιακή τους στρατηγική. Η ανάπτυξη της μελέτης περίπτωσης βασίζεται στις τεχνικές ποιοτικής πρωτογενούς έρευνας, με συνεντεύξεις από διάφορους υπεύθυνους της Δημοτικής Αρχής, και στην επεξεργασία δευτερογενών δεδομένων, που προέρχονται από αρχειακό υλικό, κάποια δημοσιεύματα και από το δικτυακό τόπο του Δήμου. Επίσης, έγινε πρωτογενής ποσοτική έρευνα κοινού, με ερωτηματολόγιο, για να διαπιστωθούν επίσης οι απόψεις του κοινού και ο βαθμός ικανοποίησης του ή ενδεχόμενες προτάσεις/παρατηρήσεις, ώστε να αξιολογηθεί τελικά η αποτελεσματικότητα της επικοινωνιακής στρατηγικής του Δήμου Τρίπολης.

Κλείνοντας, παρουσιάζεται η S.W.O.T ανάλυση και προτάσεις που προκύπτουν βάσει αυτής, ώστε η πολιτιστική διαχείριση και παραγωγή του Δήμου Τρίπολης, να βελτιωθεί και να επιφέρει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

ΜΕΡΟΣ Ι- ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Κεφάλαιο 1^ο: Πολιτισμός, Πολιτιστική πολιτική και Πολιτιστική ανάπτυξη

1.1. Εννοιοδοτήσεις στον πολιτισμό

Με δεδομένο ότι αυτό που αναλύει την λέξη «πολιτισμός» εννοιολογικά είναι τόσο πολύπλευρο και πολυδιάστατο, η όποια προσπάθεια για την σύνταξη ενός ορισμού είναι εξαιρετικά δυσχερής και το όποιο αποτέλεσμα και να πρόκυπτε θα ήταν σίγουρα ατελές. Αυτό εξηγείται αφενός μεν από το γεγονός ότι το πολιτιστικό φαινόμενο συναρτάται από διάφορους κοινωνικούς και πολιτικούς παράγοντες που του προσέδωσαν διαφορετικές σημασίες σε διαφορετικές περιόδους της ανθρώπινης ιστορίας, καθώς και από το ότι αποτέλεσε (και αποτελεί) αντικείμενο διεπιστημονικών αναλύσεων, που ανάλογα με την επιστημολογική τους προσέγγιση, κατέδειξαν διαφορετικές πτυχές του φαινομένου.

Προερχόμενη εκ του «πόλις-πολίτης», η λέξη πολιτισμός χρησιμοποιείται για να αποδώσει την σύνθεση μιας κοινωνίας, την επιστημονική της πρόοδο, τους κοινωνικούς θεσμούς και το σύνολο των ανθρωπίνων επιτευγμάτων. Συχνά συγχέεται με την έννοια «κουλτούρα», καθώς και οι δυο έκαναν την εμφάνιση τους γύρω στα τέλη του 18^{ου} και τις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Η λέξη «κουλτούρα» στην γλώσσα μας στερείται εννοιολογικού υπόβαθρου, καθώς πρόκειται ουσιαστικά για γλωσσικό δάνειο, πράγμα που καθιστά ακόμα εντονότερη την εννοιολογική απόσταση των δυο λέξεων. Ουσιαστικά στην λέξη πολιτισμός αποδίδεται ένας υπερεθνικός χαρακτήρας, με την λέξη κουλτούρα να χρησιμοποιείται κυρίως σε ενδοκοινωνικό επίπεδο.

Σύμφωνα με το Νέο Ελληνικό Λεξικό της Σύγχρονης Δημοτικής Γλώσσας του καθηγητή Εμμ. Κριαρά, ο πολιτισμός ορίζεται ως το σύνολο των επιτευγμάτων γενικώς ή και μόνο σε συγκεκριμένο χώρο και τόπο, στους τομείς της επιστήμης, της καλλιτεχνικής δημιουργίας, των τεχνικών μέσων, της εκπαίδευσης, καθώς και των καθοριζομένων κανόνων συμβίωσης, όπως η γλώσσα, η θρησκεία και ότι άλλων συμβάλλει στην εξημέρωση των ηθών (Παχάκη κ.α. 2000: 118).

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Ο όρος «πολιτισμός» χαρακτηρίζεται από πολυσημία καθώς συνδέεται με τις έννοιες της τέχνης, της παιδείας, της ψυχαγωγίας και γενικότερα της κοινωνικής συμμετοχής και επικοινωνίας και της τεχνολογικής ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, ο πολιτισμός αποτελεί σύστημα αξιών, αλλά και παράγει αξίες που διαμορφώνουν μια κοινωνική πραγματικότητα. Στα τέλη του 19^{ου} διατυπώθηκαν οι βάσεις ενός ορισμού, καθορίζοντας τον πολιτισμό ως σύνθετο σύνολο που περιλαμβάνει τη γνώση, την πίστη, την τέχνη, το νόμο, τα ήθη και τα έθιμα και άλλες δεξιότητες που απέκτησε ο άνθρωπος ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας (Πασχαλίδης, 1999:24).

«Ο πολιτισμός είναι μια έννοια πολύ πλατειά, στενά συνδεδεμένη με τις έννοιες της παιδείας, της επιμόρφωσης, της επικοινωνίας, της ψυχαγωγίας και παραπέρα της πνευματικής και ψυχικής αναβάθμισης της κοινωνικής συμμετοχής και της πολιτικοκοινωνικής ανάπτυξης. Ο πολιτιστικός τομέας δράσης και ενεργοποίησης είναι κατ' αναλογία ένας χώρος πολυδιάστατος που αγγίζει όλες τις παραπάνω έννοιες. Το πεδίο δράσης λοιπόν του πολιτισμού αγκαλιάζει ένα πολύ ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και αντικατοπτρίζει μ' αυτόν τον τρόπο την πολυπλοκότητα και την πολυμορφία της σύγχρονης μεταβιομηχανικής κοινωνίας. Η τεχνολογική ανάπτυξη έρχεται να προσθέσει στον τομέα δράσης του πολιτισμού μια νέα διάσταση, αναπόφευκτη στη σημερινή κοινωνία, διευρύνοντας τις εφαρμογές του πολιτισμού» (Ψύλλα, 1992: 208).

Σε εννοιολογικό πλαίσιο, ο πολιτισμός προήλθε από την ανθρωπολογία και την κοινωνιολογία και είναι ένας από τους πλέον συνηθισμένους όρους. Αρκετοί ερευνητές έχουν δώσει διαφορετικές επιστημονικές προσεγγίσεις της έννοιας του πολιτισμού, η οποία σε γενικές γραμμές περιέχει το σύνολο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που αποτελούν μέρος της δυναμικής παρουσίας του ανθρώπου, τόσο στο πολιτικό και κοινωνικό, όσο και στο οικονομικό και θρησκευτικό σύνολο (Ουσκατέσκου, 1986: 32).

Μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ο ορισμός του πολιτισμού που επικράτησε περισσότερο διεθνώς υπήρξε ο «παραδοσιακός» ορισμός αναφερόμενος : «στα υψηλότερα πνευματικά κατορθώματα των ανθρώπων: τα μουσικά, φιλοσοφικά, λογοτεχνικά, καλλιτεχνικά και αρχιτεκτονικά έργα και τεχνικές, τα οποία έχουν επηρεάσει την ανθρωπότητα και τα οποία οι κοινότητες τους αναγνωρίζουν ως τα καλύτερα κατορθώματα τους» (Defner ed all, 2003: 459).

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Μια τυπολογική προσέγγιση της φύσης του πολιτισμού επιχειρήθηκε από τον Osgood (1959) ο οποίος διαίρεσε τα πολιτισμικά φαινόμενα σε τρεις κατηγορίες: την κατηγορία του υλικού πολιτισμού, του κοινωνικού πολιτισμού και του πνευματικού πολιτισμού, συνθέτοντας τις προσεγγίσεις του Marx (υλικός πολιτισμός), του Weber (κοινωνικός πολιτισμός) και του Goethe (πνευματικός πολιτισμός). Στον *υλικό πολιτισμό* συμπεριέλαβε τα προϊόντα των δημιουργικών ικανοτήτων του ανθρώπου, δηλαδή της τέχνης του, της επιστήμης και της τεχνολογίας, στον *κοινωνικό πολιτισμό* τα πρότυπα δράσης, όπως πρότυπα υποδοχής, συστήματα δικαίου και καθηκόντων, συμπεριφορικά πρότυπα και άλλα καθημερινά γεγονότα και στον *πνευματικό πολιτισμό* τα συστήματα των πίστειων και των πεποιθήσεων των ατόμων στην κοινωνία, τα οποία στην πραγματικότητα απαρτίζουν το σώμα των κανόνων, που καθορίζουν τον πιο άμεσα παρατηρήσιμο υλικό και κοινωνικό πολιτισμό (Παρθενόπουλος, 2004: 183-184). Συχνά εξάλλου απαντάται και ο ορισμός του *πολιτισμού* ως το σύνολο των υλικών και πνευματικών επιτευγμάτων του ανθρώπου, που παρά τη γενικότητά του, αποδίδει επιτυχώς, αφενός μεν την σχέση του πολιτιστικού φαινομένου με τον *άνθρωπο ως δημιουργό του*, αφετέρου δε την ευρύτητα των σημασιών του, καθώς κάθε ανθρώπινη δημιουργία και επίτευγμα αποκτά εν τη γενέσει της «πολιτιστική» διάσταση. Ο εξελικτικός ωστόσο ρυθμός του πολιτισμού είναι ανεξάρτητος και άσχετος με την ανθρώπινη ζωή, όσο και αν ο τελευταίος είναι δημιούργημα της αλληλεπίδρασης του ανθρώπου και του περιβάλλοντός του. Αποτελεί φαινόμενο κοινωνικό, που γεννιέται, αναπτύσσεται και παρακμάζει ή πεθαίνει μέσα στο χώρο και το χρόνο, ενώ η χρονική του συνέχεια καθορίζεται από το παρελθόν (*παράδοση*), διαμορφώνεται στο παρόν (*πολιτισμός σε δράση*) και προεκτείνεται στο μέλλον (*σχεδιασμοί, προγραμματισμοί, μελλοντικές δράσεις*) (ο.π.: 188-191).

Στην αρχή της δεκαετίας του '70, βάσει μιας περισσότερο ανθρωπολογικής προσέγγισης του ορισμού του πολιτισμού, ο πολιτισμός ορίζεται από: «αξίες, νόρμες, συνήθειες, πεποιθήσεις, δομές και μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης, η οποία αντανακλά σκέψεις, αισθήματα και δράσεις ανθρώπων μέσω κοινά αποδεκτών, αισθητικών και τεχνικών ταυτοποιήσεων που προέρχονται από τους ίδιους» (Defner ed all, 2003: 459).

Υπό μια γενική έννοια λοιπόν, ο πολιτισμός ως όρος έχει ένα διττό νόημα στην καθημερινή του χρήση. Αποτελεί είτε ένα σύστημα αξιών που περικλείει μέσα

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

του φιλοδοξίες, ταυτότητες και συμπεριφορές ατόμων και ομάδων, είτε έναν τρόπο ζωής συγκεκριμένων ομάδων ανθρώπων, οι οποίοι έχουν συγκροτηθεί ως σύνολο μέσω της παράδοσης, της γλώσσας, της θρησκείας και των επιστημών. Με άλλα λόγια, ο πολιτισμός συνίσταται από τρία στοιχεία: τα ήθη και έθιμα, τις αξίες και τις εμπειρίες (Χριστογιάννης, 2002: 26-27).

Είναι όμως απολύτως σημαντική η αναφορά κάποιων επιπλέον ορισμών του πολιτισμού, που προέρχονται από τους κλάδους της κοινωνιολογίας και της ανθρωπολογίας, καθώς οι ορισμοί αυτοί θα κάνουν την σύνδεση του πολιτισμού με τον κλάδο της οικονομίας πολύ πιο κατανοητή.

Ο πολιτισμός μπορεί να ορισθεί με βάση την πολιτική, τη γεωγραφία, τη θρησκεία, την εθνικότητα ή και άλλα χαρακτηριστικά, τα οποία προβάλλονται με τη μορφή συμβόλων, κειμένων, γλωσσών, προφορικών και γραπτών παραδόσεων και άλλων τρόπων έκφρασης. Μια από τις βασικότερες λειτουργίες αυτών των πολιτισμικών εκφράσεων μιας ομάδας είναι να αποκτήσει η τελευταία μια διακριτή ταυτότητα, παρέχοντας τα κατάλληλα μέσα διαφοροποίησης των μελών της από τα μέλη άλλων ομάδων (Thorsby, 2001: 34).

Ο πολιτιστικός τομέας δράσης και ενεργοποίησης είναι κατά αναλογία ένας χώρος πολυδιάστατος, που αγγίζει όλες τις παραπάνω έννοιες. Το πεδίο δράσης λοιπόν του πολιτισμού αγκαλιάζει ένα πολύ ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και αντικατοπτρίζει έτσι την πολυπλοκότητα και την πολυμορφία της σύγχρονης μεταβιομηχανικής κοινωνίας (Μακ Κουέιλ, 2002:119).

Η έννοια της πολιτιστικής δράσης αφορά σε κάτι συλλογικό, το οποίο μοιράζεται με άλλους. Πρέπει να έχει κάποια συμβολική μορφή έκφρασης, είτε αυτή είναι εκούσια ή όχι (Μακ Κουέιλ, 2002: 119). Ο πολιτισμός εξελίσσεται δυναμικά και συνέχεια μέσα στο χρόνο, δηλαδή ζει και αλλάζει, έχει παρελθόν και δυνητικά μέλλον. Έτσι ο πολιτισμός αδιαμφισβήτητα διαμορφώνει ένα κόσμο διαδραστικών σχέσεων στη κοινή ζωή των ανθρώπων (Μακ Κουέιλ, 2002: 120).

Σύμφωνα με τον ορισμό του διακυβερνητικού Οργανισμού για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), ο πολιτισμός είναι το συνολικό σύμπλεγμα των πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών γνωρισμάτων που χαρακτηρίζουν μια κοινωνία ή μια κοινωνική

ομάδα, το οποίο συμπεριλαμβάνει όχι μόνο τα γράμματα και τις τέχνες, αλλά και τρόπους ζωής, θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, συστήματα αξιών, παραδόσεις και πιστεύω. Ο σεβασμός του πολιτισμού σημαίνει σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η πολιτισμική πολυμορφία προϋποθέτει εξάλλου το σεβασμό των βασικών ελευθεριών, όπως η ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης, της θρησκείας, η ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης, η ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή (UNESCO, 1994: 6).

Η έννοια του πολιτισμού και οι διαστάσεις του συνδέονται άρρηκτα με την πολιτιστική πολιτική κάθε τόπου, στην ουσία ορίζουν τις πολιτικές των χωρών.

1.2. Πολιτιστικά αγαθά, πολιτιστικές δραστηριότητες και φορείς πολιτιστικής πολιτικής

Προκειμένου να κατανοήσουμε την έννοια της πολιτιστικής διαχείρισης και των προεκτάσεων αυτής, είναι απολύτως απαραίτητο να αποδώσουμε ερμηνεία στην έννοια των πολιτιστικών αγαθών και δραστηριοτήτων.

Ο ορισμός της έννοιας των πολιτιστικών αγαθών, δεν απαντάται ενιαίος στις εσωτερικές νομοθεσίες των κρατών, αλλά ούτε και στις κατά καιρούς συμβάσεις και συμφωνίες μεταξύ τους (Μπιτσάνη,2004:36). Γι' αυτό πολλοί ερευνητές υποστήριξαν ότι η υποδοχή της έννοιας των πολιτιστικών αγαθών πρέπει να γίνεται με ειδικεύσεις και με εμπειρικούς τρόπους εξακρίβωσης της αξίας των αγαθών και όχι να αυτοδεσμεύονται σε νομοθετικά πλαίσια με διάφορους ορισμούς, με συνέπεια να αφήνουν ακάλυπτα ορισμένα αγαθά που ενδεχομένως μπορεί μετέπειτα να θεωρηθούν άξια υποστήριξης.

Σε γενικότερο επίπεδο, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι πολιτιστικά αγαθά μπορούν να θεωρηθούν όλα τα αγαθά που παράγει η ανθρώπινη δραστηριότητα (Μπιτσάνη,2004:37). Τα πολιτιστικά αγαθά μπορούν να διακριθούν σε:

- δημόσιου ή ιδιωτικού χαρακτήρα
- κινητά ή ακίνητα
- ευχερούς ή δυσχερούς διαχείρισης
- υλικά ή πνευματικά

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Προκειμένου να διευκρινιστεί η έννοια των πολιτιστικών αγαθών κρίνεται επίσης απαραίτητη η συνοπτική καταγραφή των κύριων χαρακτηριστικών τους, κάτι που επιτρέπει επίσης τον διαχωρισμό τους από άλλου είδους αγαθά ή προϊόντα.

Τα βασικά χαρακτηριστικά τους είναι:

- Ο εν μέρει δημόσιος χαρακτήρας (public good character)
- Ο χαρακτήρας «μηνύματος», που αποτελεί την ουσία των πολιτιστικών αγαθών
- Η μοναδικότητα ή έλλειψη τυποποίησης
- Η αβεβαιότητα ως προς την ποιότητα και την διαχρονική σημασία
- Οι σημαντικές εξωτερικές επιδράσεις που δημιουργούνται σε χώρο και χρόνο
- Ο χαρακτήρας «έργου» και όχι απλού προϊόντος (Παχάκη κ.ά., 2000:48).

Ουσιαστικά τα πολιτιστικά αγαθά αντικατοπτρίζουν τις πολιτισμικές αξίες, τις οποίες μας βοηθούν να κατανοήσουμε, να συναισθανθούμε και να αντιληφθούμε εννοιολογικά. Τα πολιτιστικά αγαθά μπορούν να μας μεταδώσουν συναισθήματα θαυμασμού και δέους, ενώ η πραγματική τους αξία ξεπερνά κάθε είδους κοινωνική ή οικονομική αξία (Klamer, 2008:261).

Στην Ελλάδα, με την ψήφιση του νόμου 3028/2002, με την επωνυμία «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», επεξηγούνται οι βασικοί όροι που σχετίζονται με τον πολιτισμό. Συγκεκριμένα για τα πολιτιστικά αγαθά δίνεται η ακόλουθη ερμηνεία: «Ως πολιτιστικά αγαθά νοούνται οι μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δραστηριότητας του ανθρώπου». Σύμφωνα με το νόμο πολιτιστικά αγαθά θεωρούνται τα: μνημεία, κινητά και ακίνητα μνημεία, αρχαία και νεότερα μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι καθώς και τα αύλα πολιτιστικά αγαθά.

Αντίστοιχα, έγινε και μια προσπάθεια χρονολογικού διαχωρισμού των πολιτιστικών αγαθών της χώρας, καθώς μέχρι το 1830 θεωρούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά αρχαία, ενώ από το 1830 και μεταγενέστερα θεωρούνται νεότερα (άρθρο 2, παρ. αα και ββ).

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ως «Πολιτιστική δραστηριότητα» νοείται η δραστηριότητα που αποσκοπεί στην προστασία, αξιοποίηση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, και στην ενίσχυση και προβολή του νεότερου και σύγχρονου πολιτισμού, ο οποίος περιλαμβάνει κάθε δράση που αποσκοπεί στην παραγωγή, καλλιέργεια, προαγωγή και μετάδοση πληροφοριών, ιδεών και αισθημάτων αναφορικά με την υλική μαρτυρία του ανθρώπινου γένους και του περιβάλλοντός του». (Verhaar & Meeter, στο Κοσκινά Αικ. & Γλύτση Ε., 2003, σελ. 117)

Αναφορά στην έννοια της πολιτιστικής δραστηριότητας γίνεται στο ν. 3525/2007 («Πολιτιστική Χορηγία», άρθρο 1), εννοώντας ως δραστηριότητα αυτή που «αποσκοπεί στην προστασία, αξιοποίηση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και στην προβολή και ενίσχυση του νεότερου και σύγχρονου πολιτισμού, ο οποίος περιλαμβάνει κάθε δράση που αποσκοπεί κυρίως στην παραγωγή, καλλιέργεια, προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της αρχιτεκτονικής, της ζωγραφικής, της γλυπτικής, των εικαστικών τεχνών».

Χωρίς αμφιβολία λοιπόν ο χώρος της πολιτιστικής δραστηριότητας συνίσταται από πολλά αντικείμενα διαφορετικού περιεχομένου. Αντικείμενο αυτών των δραστηριοτήτων είναι πάντα η παραγωγή αισθητικής, μορφωτικής, ψυχαγωγικής χρησιμότητας. Είναι αυτή που επιδρά στον ψυχισμό δημιουργώντας έντονες εμπειρίες και δίνει ιδιαίτερη αξία στα πολιτιστικά αγαθά, που υπερβαίνει την αξία χρήσης και γίνεται αξία ύπαρξης- επιλογής- κληροδότησης (Παχάκη κ.ά., 2008:48).

Επομένως, ως «Πολιτιστική δραστηριότητα ορίζουμε την οργανωμένη επικοινωνία των καταναλωτών- χρηστών με τα πολιτιστικά προϊόντα αγαθά, τη χρησιμοποίησή τους και επομένως την αξιοποίησή τους. Η επικοινωνία αυτή παίρνει τη μορφή κοινωνικού γεγονότος, δηλαδή θα μπορούσε να ενταχθεί στα κοινωνικά φαινόμενα, ενώ είναι απαραίτητη και επωφελής τόσο για τον πολιτιστικό δημιουργό, όσο και για το κοινωνικό σύνολο. Από την άλλη, η οργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε έναν κοινωνικό σχηματισμό διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στην καλλιέργεια και την πνευματική ανάπτυξη των μελών του. Είναι ο τρόπος ψυχοδιανοητικής ανατροφοδότησης από τις ίδιες τους τις δυνάμεις» (Μπιτσάνη, 2004: 40-41).

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Επίσης σύμφωνα, με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2006), σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης της UNESCO για την προστασία, προώθηση και πολυμορφία της πολιτιστικής έκφρασης «ως πολιτιστικές δραστηριότητες ορίζονται αυτές που από την πλευρά της συγκεκριμένης ποιότητας, χρήσης ή σκοπιμότητας τους ενσωματώνουν ή διαβιβάζουν πολιτιστικές εκφράσεις, ανεξάρτητα από την εμπορική αξία που μπορεί να έχουν. Οι πολιτιστικές δραστηριότητες μπορούν να είναι αυτοσκοπός ή ακόμα να συμβάλλουν στην παραγωγή πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών». Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις μπορούν να αφορούν φεστιβάλ, εκθέσεις, παραστάσεις, συναυλίες, γενικά ότι έχει σχέση με τον χορό, τον κινηματογράφο, τη φωτογραφία, τα εικαστικά, τα λαϊκά δρώμενα τις εκδόσεις και οτιδήποτε έχει σχέση με την παραγωγή και την προώθηση των πολιτιστικών προϊόντων.

Κατά τους Lord και Lord (2002:17-18), οι πολιτιστικές εκδηλώσεις εστιάζουν στη γνωριμία του κόσμου γύρω μας και επηρεάζουν τις συμπεριφορές και τις αξίες μας, οι οποίες είναι τελικά πιο ουσιαστικές από την απλή γνώση ορισμένων γεγονότων και στοιχείων, που αφορούν ένα οποιοδήποτε θέμα. Επειδή, προϋποθέτουν τη μαζική παρακολούθηση, έχουν ψυχολογική επίδραση στο κοινό, που δε νιώθει απομονωμένο και ξεκομμένο, αλλά ότι ανήκει σε κάποιο κοινωνικό σύνολο.

Οι πολιτιστικές δραστηριότητες παρέχουν τη δυνατότητα για έναν διαφορετικό τρόπο συμμετοχής του κοινού, που «περνά μέσα από ένα σύμπαν αναφορών». Ακόμα κι όταν υπάρχουν «αναγνωρίσιμοι κώδικες», κάθε φορά παρουσιάζουν μια διαφορετική ερμηνευτική προσέγγιση (π.χ., ανά περίπτωση, ανά χώρο), μετατρέποντας την πρόσληψη σε διαφορετικό παιχνίδι. Έτσι, αν δεν περιοριστούν στη λογική του ευκαιριακού ή εμπορικού προϊόντος, μπορούν να παράγουν νέο πολιτισμό και να δημιουργούν νέες αξίες (Ζουμπούλη κ. συν., 2007:4).

Ιδιαίτερα στην σύγχρονη εποχή, που η παγκοσμιοποίηση αποτελεί πραγματικότητα, στόχος όλων των πολιτιστικών δραστηριοτήτων των κρατών είναι να κρατήσουν τη μοναδικότητα και την ταυτότητα τους. «Καθώς τα σύνορα πέφτουν οι πολιτιστικές δραστηριότητες κάθε χώρου γίνονται όλο και πιο εμφανείς. Οι διάφορες πολιτιστικές δραστηριότητες αφενός προσπαθούν να διατηρήσουν, να μελετήσουν και να τονίσουν αυτές τις ιδιαιτερότητες, αφετέρου να είναι ανοιχτές προς πολλά πολιτιστικά φαινόμενα και μονάδες. Όλο και περισσότερες χώρες αναγνωρίζουν ότι αποτελούν συγκερασμό διαφορετικών πολιτισμών, ενώ οι

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

πολιτιστικοί οργανισμοί προσπαθούν να εκφράσουν τις διαφορετικές αυτές κατευθύνσεις και να απευθυνθούν σε ένα πολυπολιτισμικό κοινό» (Οικονόμου, 2003:106).

Βάσει των ανωτέρω ορισμών συνάγεται ότι η έννοια της πολιτιστικής δραστηριότητας είναι πολυδιάστατη και ποικιλόμορφη και αντιστοίχως πολυδιάστατη είναι η διαχείρισή της. Φορείς των πολιτιστικών δραστηριοτήτων είναι το κράτος, οι κερδοσκοπικοί και μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί, τα πολιτιστικά ιδρύματα, οι πόλεις και η ιδιωτική πρωτοβουλία. Με την πραγματοποίηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων καλλιεργείται ο πολιτιστικός διάλογος και η ανταλλαγή προβληματισμών, αναγκών, δυνατοτήτων και αναζητήσεων στο επίπεδο της τοπικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Στην Ελλάδα, το Υπουργείο Πολιτισμού είναι ο κεντρικός φορέας για τη χάραξη της πολιτιστικής πολιτικής, με βασικούς σκοπούς τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προώθησή της μέσα από την ταυτόχρονη ανάπτυξη και προβολή του σύγχρονου πολιτισμού. Συγχρόνως οποιαδήποτε πολιτιστική δραστηριότητα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι τελεί «υπό των αρχών του γενικού- (δημόσιου) συμφέροντος όπως ορίζονται εκ του νόμου, διασφαλίζοντας έτσι την αποτελεσματική παραγωγή, λειτουργία και διαχείριση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων στην κοινωνία των πληροφοριών και της γνώσης.» (Μπιτσανη,2008:8)

Στον Δημόσιο Τομέα του πολιτισμού, εκτός από το κράτος και τους οργανισμούς που εποπτεύουν είναι και η Αυτοδιοίκηση, όπου ο πολιτισμός ασκείται από τα Νομικά της Πρόσωπα, είτε μέσα από τα ΝΠΔΔ (Πνευματικά Κέντρα), είτε από τα ΝΠΔ (Δημοτικές Επιχειρήσεις). Τον Ιούνιο του 2010 με το Πρόγραμμα Καλλικράτης- Νόμος 3852/2010, οι Δημοτικές Επιχειρήσεις μετατράπηκαν σε Κοινοφελείς, όπου άλλαξαν και αρκετά δεδομένα- στοιχεία στο καταστατικό τους¹.

¹Οι σκοποί των επιχειρήσεων αυτών είναι: αφενός η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής πολιτικής και ανάπτυξης της πόλης και της ευρύτερης περιοχής, με ειδικότερους στόχους τη δημιουργία της απαραίτητης πολιτιστικής υποδομής, τη διάδοση και την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας, τη στήριξη και αφετέρου της σύγχρονης καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας καθώς και την εξασφάλιση των συνθηκών που θα επιτρέψουν την άσκηση και ανάπτυξη των ατομικών δημιουργικών ικανοτήτων σε όλους τους τομείς του πολιτισμού. Σε όλες τις ευρωπαϊκές

1.3. Έννοια Πολιτιστικής πολιτικής

Η σημασία των πολιτιστικών δραστηριοτήτων για την λειτουργία του κοινωνικού συστήματος ήταν αναγνωρισμένη πολύ πριν διαπιστωθεί η αξία της ως σημαντικός άξονας στο πολιτικο-οικονομικό γίγνεσθαι. Η διαπίστωση αυτή αναπόφευκτα οδήγησε εντέλει στην συσχέτιση της πολιτιστικής δραστηριότητας με την αναπτυξιακή διαδικασία, καθιστώντας επιτακτική την ανάγκη της παρέμβασης του κράτους στον πολιτιστικό χώρο. Στόχος ήταν η διευκόλυνση της πολιτιστικής λειτουργίας και η επιτάχυνση των ρυθμών παραγωγής της, υπό τον έλεγχο των κρατικών φορέων, καθώς η απαίτηση των πολιτών για τα πολιτιστικά του δικαιώματα όλο και αυξανόταν – κάτι που έγινε εντονότερο μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Παράλληλα, στις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες εμφανίζεται σταδιακά στην αρχή και συχνότερα στη συνέχεια, ο όρος «πολιτιστική ανάπτυξη». Η ιδέα της ανάπτυξης, σε τεχνολογικό και κατά συνέπεια οικονομικό επίπεδο, αποτέλεσε την βασική προτεραιότητα των οργανωμένων δυνάμεων της κοινωνίας, όμως οι στρατηγικές που υιοθετήθηκαν δεν επέφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Μέσω μελετών κοινωνιολόγων, οικονομολόγων και άλλων επιστημών αναδείχθηκε η σημασία της πολιτιστικής δραστηριότητας για την οικονομική πρόοδο. Έτσι τα διαφορετικά κράτη θεώρησαν χρέος τους να παρέμβουν και στον πολιτιστικό τομέα και να αναλάβουν την ευθύνη για την προώθηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και την εξασφάλιση των πολιτιστικών δικαιωμάτων των πολιτών τους.

Ως ορισμό της πολιτιστικής πολιτικής θα μπορούσε να ισχύει η άποψη «πολιτική είναι ένα σύστημα τελικών σκοπών, πρακτικών, στόχων και μέσων, που επιδιώκονται από μια ομάδα και εφαρμόζονται από μια αρχή». (Girard 1983)

«Το πώς αντιλαμβανόμαστε την πολιτιστική πολιτική εξαρτάται από το πώς ορίζουμε την κουλτούρα» υπογραμμίζουν οι Lewis και Miller (2003). Το πώς ορίζεται ο πολιτισμός και η κουλτούρα κάθε φορά εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Μερικοί από αυτούς είναι η παράδοση και οι ιστορικές συνθήκες του κάθε κράτους, η ιεραρχική δόμηση του πολιτιστικού πεδίου, οι πολιτιστικές δομές και

χώρες έχει αναγνωριστεί η καθοριστική συμβολή αυτών των οργανώσεων στο κοινωνικο- πολιτιστικό γίγνεσθαι και γι' αυτό επιχορηγούνται από το Δημόσιο.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

οι θεσμοί, οι στάσεις και οι συμπεριφορές της κοινωνίας, τα ιδεολογικά ρεύματα και η στάση των διανοούμενων (Bennett 2008:86).

Ο ακόμα ορισμός της πολιτιστικής πολιτικής συναντάται στην πρώτη έκδοση της Unesco (1967), σύμφωνα με τον οποίο «α) ως πολιτιστική πολιτική νοείται το σύνολο των συνειδητών και εσκεμμένων κοινωνικών πρακτικών, ενεργειών ή μη ενεργειών που έχουν ως στόχο την κάλυψη κάποιων πολιτιστικών αναγκών, με τη βέλτιστη χρησιμοποίηση όλων των φυσικών και ανθρώπινων πόρων που διαθέτει αυτή η δεδομένη κοινωνία σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, β) η πολιτιστική πολιτική πρέπει να καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια πολιτιστικής ανάπτυξης και να συνδέει τον πολιτισμό με τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης».

Ένας επιπλέον ορισμός, ερμηνεύει την πολιτιστική πολιτική ως ένα σύστημα σκοπών, μέσων και φορέων, που συνδυάζονται σε ένα πρόγραμμα, για να επιτύχουν τη γνώση, ενίσχυση και διάδοση του πολιτιστικού φαινομένου μιας κοινότητας, για μια δεδομένη χρονική περίοδο». Κόνσολα (βλ. Μπιτσάνη, 2004:20),

Επίσης, η αναγνώριση των δικαιωμάτων απέκτησε νέα διάσταση με τον ορισμό του πεδίου της πολιτισμικής πολιτικής στη Σύμβαση για την Προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης (Παρίσι 2005). Όπου σύμφωνα με τη Σύμβαση η πολιτιστική πολιτική επικεντρώνεται στην κουλτούρα ως ένα πρόγραμμα που επηρεάζει την πολιτισμική έκφραση ατόμων, ομάδων, καθώς και τη δημιουργία, παραγωγή, διάδοση, διανομή και πρόσβαση σε πολιτιστικές δραστηριότητες, αγαθά και υπηρεσίες (άρθρο 4.6.) (Ζορμπά 2014: 160).

Η πολιτιστική πολιτική αποκτά όλο και μεγαλύτερη σπουδαιότητα ως συστατικό των στρατηγικών για το μάρκετινγκ πολλών δυτικοευρωπαϊκών πόλεων, την οικονομική ανάπτυξη και την αναζωογόνηση τους.

1.3.1. Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πολιτική

Στην σύγχρονη εποχή, η σημασία της πολιτιστικής δραστηριότητας και πολιτιστικής πολιτικής είναι πλέον αναγνωρισμένη και παγκοσμίως αποδεκτή, ως μέσο διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, σύστασης μιας ξεχωριστής πολιτιστικής ταυτότητας και ανάδειξη της δημιουργίας. Το κράτος ασκεί τον πιο

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ενεργό ρόλο στην προστασία –και τον έλεγχο- της πολιτιστικής δραστηριότητας, εξασφαλίζοντας ότι οι πολίτες θα είναι σε θέση να απολαμβάνουν τα πολιτιστικά αγαθά.

Κατά τις προπολεμικές δεκαετίες, στις οποίες παρατηρούνται επίσης κρατικές πολιτιστικές παρεμβάσεις αλλά χωρίς κεντρικό θεσμικό υποκείμενο, οι κατευθύνσεις ήταν διάσπαρτες σε διάφορα μέτρα (οικονομικά, νομοθετικά κα), όπως είναι η διοργάνωση φεστιβάλ ή εκθέσεων, η ίδρυση μουσείων, οι επιδοτήσεις καλλιτεχνών. Αυτό όμως που κάνει τη μεγάλη διαφορά είναι ότι με τη θεσμοθέτηση της η πολιτιστική πολιτική εισέρχεται ως πεδίο της κοινωνικής ζωής στη κυβερνητική λειτουργία και αποκτά ισοτιμία με τις άλλες πολιτικές του κράτους. Επίσης, γίνεται δεκτή ως ισότιμη στο τραπέζι διαλόγου και αποφάσεων της κυβερνητικής πολιτικής και αναγνωρίζεται επισήμως η ανάγκη ρυθμίσεων του πολιτισμικού πεδίου (Ζορμπά 2014:114). Διάφορα ευρωπαϊκά κράτη χάραξαν συγκεκριμένες πολιτιστικές πολιτικές, ανάλογα με τις θέσεις των κυβερνήσεων τους. Τα πρότυπα και τα συστήματα πολιτιστικής πολιτικής και διοίκησης διαφέρουν από χώρα σε χώρα με βάση τις υπάρχουσες εθνικές πολιτιστικές ιδιομορφίες και παραδόσεις, το διοικητικό και κοινωνικοοικονομικό σύστημα.

Συμπερασματικά, η πολιτική του πολιτισμού δεν εξαιρείται από τους κανόνες των άλλων δημόσιων πολιτικών. Όπως όλες οι άλλες πολιτικές, έχει τις ιδιομορφίες της αλλά αυτό δεν αποτελεί λόγο αναγωγής της σε καθεστώς ιδιαιτερότητας. Όσο αφορά το πλαίσιο λειτουργίας της και τις αρμοδιότητες της σε εθνικό επίπεδο, αυτά δεν είναι δεδομένα, ποικίλουν από χώρα σε χώρα και από εποχή σε εποχή, αλλάζουν αναλόγως τις κυβερνήσεις και την οικονομική κατάσταση της χώρας. Μπροστά στη ρευστή και συνεχώς μεταβαλλόμενη πραγματικότητα τα διάφορα μοντέλα που κατά καιρούς έχουν προταθεί μοιάζουν άκαμπτα (Hillman- Chartrand, McCaughey 1989:43).

Στον Ευρωπαϊκό χώρο ένα νέο τοπίο έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια σε επίπεδο πολιτισμού. Η πολιτιστική ποικιλομορφία που παρατηρείται μεταξύ των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και η διαρκής μεγέθυνση της παγκοσμιοποίησης, καθιστούν απαραίτητη την ύπαρξη κεντρικών θεσμικών οργάνων που να ρυθμίζουν την Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πολιτική. Χωρίς βέβαια να μπορούμε ακόμα να ισχυριστούμε ότι ο πολιτισμός χαίρει του ενδιαφέροντος και της οικονομικής υποστήριξης της ΕΕ που χαίρουν άλλες κοινοτικές πολιτικές, όπως το

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

εμπόριο και η οικονομία, η ύπαρξη οργάνων όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, η Ουνέσκο, η Ένωση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπογραμμίζουν την σημαντικότητα του και εξασφαλίζουν την εύρυθμη πολιτιστική δραστηριότητα. Σημαντικός σταθμός για τα πολιτιστικά θέματα στην ΕΕ αποτέλεσε η συνθήκη του Μάαστριχ που αφιερώνει το άρθρο 128 στον πολιτισμό. Στο άρθρο αυτό ο πολιτισμός για πρώτη φορά υπάγεται στις αρμοδιότητες της ΕΕ, αναγνωρίζοντας τον ρόλο του για την δημιουργία μιας τοπικής, περιφερειακής, εθνικής και εντέλει Ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Το άρθρο 167 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ορίζει ότι η Ένωση συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά. Σκοπός της ενωσιακής δράσης πρέπει να είναι η ενθάρρυνση της συνεργασίας των κρατών μελών και, αν είναι αναγκαίο, η υποστήριξη και η συμπλήρωση των ενεργειών τους, μεταξύ άλλων, για τη βελτίωση της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών, καθώς και για τη διατήρηση και την προστασία της «πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας».

Οι βασικοί άξονες της διακριτικής διαχείρισης του πολιτισμού στην Ευρώπη είναι :

- η πολιτιστική δημοκρατία, που αναγνωρίζει τον πλουραλισμό των σύγχρονων κοινωνιών
- η πολιτιστική ανάπτυξη και συνοχή, που επιβεβαιώνει την κρατική παρέμβαση στον πολιτισμό με σκοπό την παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους όσον αφορά την πρόσβασή τους στον πολιτισμό
- η κοινή ευρωπαϊκή κληρονομιά, έννοια που συνδέει την πίστη στην ενότητα των ευρωπαϊκών πολιτισμών με τη διαφορετικότητά τους
- η κοινή ευρωπαϊκή ταυτότητα και ο πολιτιστικός πλουραλισμός, έννοια η οποία προϋποθέτει την αποδοχή της πολυπολιτισμικότητας. (Αθανασοπούλου Α , 2002, σ .140-142)

Μάλιστα, το 2018 ανακηρύχθηκε ως «ευρωπαϊκό έτος πολιτιστικής κληρονομιάς» επιδιώκοντας να ενθαρρύνει την κοινοχρησία και την αναγνώριση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης ως κοινού πόρου, να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την κοινή ιστορία και τις κοινές αξίες, καθώς και να

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ενδυναμώσει την αίσθηση του ανήκειν σε έναν κοινό ευρωπαϊκό χώρο [Απόφαση [2017/864](#)].

1.3.2 Όψεις πολιτιστικής πολιτικής στην Ελλάδα

Ήδη στην μεταπολεμική περίοδο, ο πολιτισμός και η πολιτιστική δραστηριότητα αρχίζουν σταδιακά να έρχονται στο επίκεντρο της προσοχής του κράτους και της πολιτικής του. Αυτό είχε ως επακόλουθο την δημιουργία Φορέων, όπως τα Υπουργεία Πολιτισμού, που θα επέβλεπαν και θα προωθούσαν την πολιτιστική παραγωγική δραστηριότητα. Στην χώρα μας, η ίδρυση του πρώτου Υπουργείου Πολιτισμού, και συγκεκριμένα του «Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών» το 1971, πραγματοποιήθηκε εν μέσω του διδακτορικού καθεστώτος και των περιορισμών του, με αποτέλεσμα το εγχείρημα να μην έχει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Βασικός λόγος της αποτυχίας, ήταν η έλλειψη οργανωτικού υποβάθρου και συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου για την λειτουργία του.

Κατά παράδοση, οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Πολιτισμού δεν ορίζονταν με σαφήνεια και συχνά εμπλέκονταν με αρμοδιότητες άλλων Υπουργείων, καθιστώντας το έργο του ακόμα πιο δυσχερές. Γενικά η οριοθέτηση του πολιτιστικού τομέα στην χώρα μας δεν είναι εύκολη, καθώς τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται – σήμερα περισσότερο από ποτέ- είναι διαρκώς μεταβαλλόμενα. Η έκταση του πεδίου που καλύπτει ο πολιτιστικός τομέας, δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί μόνο από έναν κρατικό φορέα, ή ακόμα πιο σωστά, ούτε καν μόνο από το κράτος. Απαιτείται η ενεργή συμμετοχή περισσότερων φορέων, κρατικών, αλλά και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, ώστε να υπάρξει η σωστή και αποτελεσματική διαχείριση όλων των σημαντικών πολιτιστικών ζητημάτων και αναγκών.

Η σύγχρονη ελληνική πολιτιστική πολιτική διαμορφώνεται από ένα σύνθετο ιστό, μεταξύ Υπουργείων, κυβερνητικών Υπηρεσιών, Εφορειών, Διευθύνσεων και περιφερειακών επιτροπών. Τα τελευταία χρόνια κυρίως έχει παρατηρηθεί μια ολοένα και αυξανόμενη τάση συμμετοχής των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην πολιτιστική παραγωγή, με την ίδρυση αντίστοιχων ειδικών πολιτιστικών τοπικών φορέων, που με την σειρά τους ιδρύουν και εποπτεύουν Πολιτιστικά Κέντρα, Δημοτικές Βιβλιοθήκες, Θέατρα, Δημοτικά Ωδεία και Φιλαρμονικές.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Όμως, Παρότι έχουν γίνει πολλές θετικές ενέργειες και βελτιώσεις τα τελευταία χρόνια στην εθνική μας πολιτιστική πολιτική, δεν υπάρχει συγκεκριμένος κυβερνητικός προσανατολισμός και οι πολιτικές χαρακτηρίζονται από προχειρότητα, υστεροβουλία και μικροκομματισμούς (Αθανασόπουλος, 1990:250).

Σ' όλο αυτό το σύστημα προστίθενται ανειδίκευτα στελέχη, δυσκίνητος κρατικός μηχανισμός, γραφειοκρατία, απουσία συγκεκριμένου οράματος και ένα βραδύ σύστημα που καθιστά το ελληνικό μοντέλο πολιτισμού συγκεντρωτικό. Ως συγκεντρωτικό ορίζεται το μοντέλο διοίκησης όπου όλες σχεδόν οι πολιτιστικές υπηρεσίες συγκεντρώνονται σ' ένα μόνο φορέα, κατά κανόνα Υπουργείο Πολιτισμού. Όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται σε κρατικό επίπεδο και σ' αυτό το επίπεδο αποφασίζεται αντιστοίχως και η κατανομή των οικονομικών πόρων. Το κύριο πλεονέκτημα αυτού του συστήματος είναι η δυνατότητα συνολικής σύλληψης και συντονισμού της πολιτιστικής δράσης από την κεντρική διοίκηση, ώστε να επιτευχθεί η ισόρροπη ανάπτυξη για ολόκληρο τον εθνικό χώρο. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε διεθνές επίπεδο, αρχίζει σταδιακά να κερδίζει έδαφος το αντίθετο μοντέλο, το μοντέλο της Αποκεντρωτικής Πολιτιστικής Διαχείρισης, όπου η διοίκηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων ανατίθεται σε περιφερειακούς ή τοπικούς φορείς (π.χ. Περιφερειακά ή Τοπικά Πολιτιστικά Συμβούλια). Συγκεκριμένα ανατίθενται σε περιφερειακά ή τοπικά όργανα οι πιο ουσιαστικές αρμοδιότητες και σημαντικοί πόροι, ώστε αυτά να είναι σε θέση να διαμορφώσουν μια πολιτιστική πολιτική, η οποία να προσαρμόζεται στα ιδιαίτερα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά μιας περιοχής και να εξυπηρετεί αποτελεσματικά τις ανάγκες του πληθυσμού της.

Πέρα όμως από την συμμετοχή του κράτους στην άσκηση και τον έλεγχο της πολιτιστικής δραστηριότητας, τις τελευταίες δεκαετίες είναι έντονη και η παρουσία των ιδιωτικών πολιτιστικών ιδρυμάτων που παρέχουν πολλές πολιτιστικές δράσεις. Γνωστά είναι ορισμένα ιδρύματα μεγάλων τραπεζών, όπως η Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος Ωνάση, το Ίδρυμα Κακογιάννη, το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, το Κέντρο Πολιτισμού Σταύρος Νιάρχος (Νέες Εγκαταστάσεις), το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Πειραιώς, το Ίδρυμα Ι.Φ. Κωστόπουλου της Alpha Bank, επίσης αξίζει να αναφερθεί το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, που σκοπός του είναι η διατήρηση της ιστορικής μνήμης των εστιών του απανταχού Ελληνισμού και η διάδοση της ελληνικής ιστορίας και του πολιτισμού μέσω κυρίως

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

της σύγχρονης τεχνολογίας. Επιπροσθέτως, ιδιαίτερη κατηγορία αποτελούν τα ιδρύματα που έχουν δημιουργήσει γνωστά μουσεία, όπως το Μουσείο Μπενάκη, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας (Γουλανδρή), το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στην Άνδρο, το Μουσείο Νεότερης Κεραμικής στην Αθήνα, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης στην Αθήνα και άλλα. Τέλος, στους ιδιωτικούς φορείς της πολιτιστικής πολιτικής συγκαταλέγονται και οι πολιτιστικές βιομηχανίες, οι οποίες έχουν δραστηριότητες στη μαζική παραγωγή και ευρεία διάθεση πολιτιστικών προϊόντων. Οι κυριότερες απ' αυτές είναι οι εκδοτικοί οίκοι, οι δισκογραφικές εταιρείες, ανεξάρτητες ή παραστήματα πολυεθνικών, οι εταιρείες παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων κα.

Επίσης, σημαντικό ρόλο στην πολιτιστική ανάπτυξη, κυρίως σε τοπικό επίπεδο, έχουν και οι πολιτιστικές οργανώσεις εθελοντικής και συλλογικής δράσης. Οι οργανώσεις αυτές χαρακτηρίζονται ως σύλλογοι, σωματεία, εταιρείες, ενώσεις κα. Δεν είναι κερδοσκοπικές και οι οικονομικοί πόροι τους προέρχονται από τα μέλη τους, από επιχορηγήσεις των κρατικών αρχών ή και του ιδιωτικού τομέα. Σήμερα, αυτές οι οργανώσεις ανέρχονται σε χιλιάδες στην Ελλάδα και όλο και περισσότερο αναπτύσσονται. Συνήθως διοργανώνουν διαλέξεις, συνέδρια, μουσικές εκδηλώσεις, εκδίδουν περιοδικά ή και βιβλία κα. Οι πιο αξιόλογες από αυτές οι οποίες έχουν αποκτήσει ευρύτατη κοινωνική αποδοχή, συμβάλλουν αποφασιστικά στην τοπική κοινωνικοπολιτιστική ανάπτυξη, καθώς λειτουργούν ως φορείς καινοτόμων ιδεών και πρωτοβουλιών (Κόνσολα, 2006: 208-209).

Η χρηματοδότηση προέρχεται από διάφορα Υπουργεία, από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, τις Δημόσιες Επενδύσεις, από Ευρωπαϊκά Κονδύλια- μέσω των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης κα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG, από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, από το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων (ΤΑΠ), από χορηγίες και από το Ταμείο λαχειοφόρων αγορών (από τα μέσα της δεκαετίας του '90) που διεξάγονται από το Υπουργείο Πολιτισμού². Στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όλων των μελών- κρατών της) είναι να διαθέτουν το 1% του ΑΕΠ τους (Ζορμπά: 2014)³.

²<http://www.culturalpolicies.net/Greece-6.1.html>

³ Ζορμπά Μ., Πολιτιστική Συνεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο www.mzorba.gr

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Η σύγχρονη ελληνική πολιτιστική πολιτική περιορίζεται σε μια σειρά μέτρων για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και δεν αξιοποιούνται σε επιθυμητό βαθμό τομείς, όπως η σχέση εκπαίδευσης και πολιτισμού και οι νέες τεχνολογίες, δεν καλλιεργούνται τόσο πολύ η πολιτιστική αγωγή και η ενθάρρυνση του πληθυσμού για τη συμμετοχή του σε διάφορα πολιτιστικά δρώμενα. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει κάποιες προσπάθειες προς όλους αυτούς τους τομείς αν και υβριδικές.

Εξετάζοντας από μια πλευρά, την πολιτική του Υπουργείου Πολιτισμού την πρώτη δεκαετία του 21^{ου} αιώνα, διαπιστώνουμε ότι παραγνωρίστηκε εντελώς η κοινωνικοπολιτιστική πλευρά. Έγιναν ελάχιστα βήματα αποκέντρωσης, δεν ενδιαφέρθηκαν για τις ανάγκες των νέων και της λαϊκής κουλτούρας, όπως επίσης και για την αναζωογόνηση των πόλεων. Επίσης, «μπήκαν στο συρτάρι» ζητήματα που είχαν σχέση με την ετερότητα και την σωστή ενσωμάτωση των μεταναστών στην Ελλάδα, οι οποίοι με την παρουσία τους τόσα χρόνια είχαν αλλάξει την ταυτότητα της χώρας (Parataxiarchis 2005). Τέλος, αγνοήθηκαν και άλλα πολλά ζητήματα που είχαν σχέση με νέες πολιτιστικές πρακτικές και νοοτροπίες, οι οποίες βρίσκονταν στην ημερήσια διάταξη του διεθνούς διαλόγου την ίδια περίοδο, όπως επίσης και σοβαρά θέματα που σχετίζονταν με την παγκοσμιοποίηση.

Οι πολιτιστικές συνέπειες της κρίσης που βιώνουμε (τα τελευταία χρόνια) απαιτούν ένα νέο πλαίσιο κριτικής αποτίμησης και ανάλυσης, σε άμεσο διάλογο με τον ευρωπαϊκό και διεθνή προβληματισμό και την έρευνα. Απαιτούνται πολιτιστικές και πολιτισμικές μακρό- και μικροαναλύσεις και υποθέσεις εργασίας, οι οποίες απαντιούνται μόνο μέσα από έναν ευρύ διεπιστημονικό διάλογο (Ζορμπά, 2014:388).

Είναι λοιπόν πολύ σημαντικό να βρεθούν τα σημεία εκείνα στα οποία πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση, αλλά και τα σημεία εκείνα που χρήζουν αναδιαμόρφωσης, προκειμένου η πολιτιστική πολιτική, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό – τοπικό επίπεδο, να επιφέρει τα αποτελέσματα που αναμένονται για την περαιτέρω οικονομική μας ανάπτυξη και την έξοδο από την κρίση.

1.4. Marketing και επικοινωνία πολιτιστικών αγαθών

Ο ρόλος του Μάρκετινγκ έγκειται –μεταξύ άλλων- στην διερεύνηση των βασικών χαρακτηριστικών της αγοράς, στην παραγωγή των κατάλληλων προϊόντων και υπηρεσιών, στη δημιουργία ζήτησης για αυτά μέσω της γνωστοποίησής τους

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

αλλά και σε διαδικασίες έλεγχου και ανατροφοδότησης ενώ προϋποθέτει την ανάπτυξη ενός οργανωμένου σχεδίου (marketing plan) με επιμέρους στάδια και διαδικασίες.

Ένας από τους τομείς που συνειδητοποίησε την αναγκαιότητα εφαρμογής του Μάρκετινγκ και τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την αξιοποίηση του είναι αυτός του πολιτισμού και των τεχνών. Ωστόσο, αυτό είναι κάτι που επετεύχθη σχετικά πρόσφατα (κυρίως από τις αρχές της δεκαετίας του '90 και μετά) καθώς ο 7 πελατοκεντρικός χαρακτήρας του Μάρκετινγκ έρχεται σε αντίθεση με την έμφαση που αποδίδει ο κόσμος της τέχνης στο προϊόν το οποίο θεωρείται ιερό και πως δε θα πρέπει να επηρεάζεται από τις δυνάμεις της αγοράς αλλά να επιβάλλεται στο κοινό (Lee, 2005)

Η επικοινωνία είναι μια σύνθετη και αναγκαία διαδικασία την οποία χρησιμοποιεί καθημερινά ο άνθρωπος από την στιγμή της εμφάνισής του πάνω στη γη. Με αυτή κατάφερε να γνωρίσει το περιβάλλον του, να προσαρμοστεί σε αυτό και να το μεταβάλλει με τρόπο που να ικανοποιεί τις ανάγκες του και να δημιουργήσει κάτι κοινό με τους συνανθρώπους του (Κάστορας Σ, 2002, 17-19).

Με την πάροδο των χρόνων η επικοινωνία έχει αποκτήσει ποικίλες σημασίες και διάφορες χρήσεις. Έτσι, λοιπόν, επικοινωνία είναι μια κοινωνική λειτουργία που ενυπάρχει μέσα στην κοινωνία και προκύπτει από αυτήν. Κοινωνικοποιείται ο άνθρωπος και χαρακτηρίζεται μια ανώτερη μορφή έκφρασης αναγκαία για την ανθρώπινη λειτουργία και ύπαρξη (Ψύλλα Μ., 1998 α, 269, Wolton D., 2005, 19).

Επίσης, η επικοινωνία είναι μια διαδικασία της οποίας το περιεχόμενο είναι η πληροφορία. Δεν περιορίζεται όμως στην πληροφορία, πάνω απ' όλα δημιουργεί μια σχέση, έναν δεσμό. Η επικοινωνία γεννιέται με τις ανταλλαγές ανάμεσα στους ανθρώπους και χαρακτηρίζει κάθε τύπο κοινωνίας. Εγκαθιστά μια σύνδεση και μια ανταλλαγή ανάμεσα στα άτομα και στις ομάδες, πράγμα που αποτελεί την αναγκαία συνθήκη για την εγκαθίδρυση και τη διατήρηση μιας αλληλεπίδρασης. Χωρίς την επικοινωνία οι άνθρωποι δεν θα είχαν καμιά κοινωνική σχέση (Βρύζας, 2005:17).

Σύμφωνα με την Κούρτη, (2003:26), η επικοινωνία είναι μια δυναμική λειτουργία, απαραίτητη για την ανάπτυξη της κοινωνίας σε όλα τα επίπεδα της. Αφορά στη διαδικασία μετάδοσης μηνυμάτων, πληροφοριών, γνώσεων, σκέψεων μεταξύ ατόμων ή ομάδων με συνέπεια τη δημιουργία σχέσεων.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Σύμφωνα με τον Κάστορα, (2002:19), είναι η ουσιαστικότερη μορφή διάδρασης και αλληλεπίδρασης ανάμεσα σε λαούς, έθνη, κοινωνίες και άτομα. Επηρεάζει άμεσα και έμμεσα τις ανθρώπινες σχέσεις αλλά και τις σχέσεις του ανθρώπου με το πολιτικο-κοινωνικό, οικονομικό, φυσικό και πολιτιστικό του περιβάλλον. Σύμφωνα με τη λατινική λέξη «communis», που σημαίνει κοινός, βασικός σκοπός της ανθρώπινης επικοινωνίας, είναι η δημιουργία κάτι κοινού μεταξύ δύο ή περισσότερων ανθρώπων με την ανταλλαγή πληροφοριών, ιδεών, απόψεων, αισθημάτων.

Επομένως, ως επικοινωνιακή δράση μπορεί να χαρακτηριστεί κάθε απόπειρα διάρθρωσης επικοινωνίας ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα άτομα ή φορείς. Απαραίτητο εργαλείο για κάθε επικοινωνιακή δράση αποτελεί το επικοινωνιακό μέσο που θα χρησιμοποιηθεί για την αποστολή των μηνυμάτων. Τα μέσα επικοινωνίας μπορούμε να τα διακρίνουμε σε ατομικά και μαζικά μέσα (ΜΜΕ), καθώς και σε οπτικοακουστικά και έντυπα (Κάστορας, 2002:19-20).

Ένα από τα πιο βασικά εργαλεία μιας επιτυχημένης επικοινωνίας μεταξύ της πολιτιστικής μονάδας και του κοινού είναι το πολιτιστικό μάρκετινγκ. Στόχος του είναι «να φέρει έναν ικανοποιητικό αριθμό ατόμων σε επαφή με την υπηρεσία ή το πολιτιστικό προϊόν που προσφέρει και με αυτόν τον τρόπο να φτάσει στο καλύτερο δυνατό οικονομικό αποτέλεσμα, το οποίο όχι μόνο θα εναρμονίζεται με την επίτευξη του στόχου ύπαρξης της πολιτιστικής μονάδας, αλλά και θα της δίνει τη δυνατότητα να επιβιώσει οικονομικά» (Diggle, στο Μακρή, 2003:25).

Το μάρκετινγκ από την πλευρά του πελάτη συνδέεται με τέσσερα στοιχεία, το προϊόν, την τιμή, την προώθηση και τον τόπο. Όσον αφορά την προώθηση, καθώς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη στρατηγική του πολιτιστικού μάρκετινγκ, στόχος της είναι να προσεγγίσει όχι μόνο το υπάρχον κοινό, αλλά και νέο. Ορισμένες τεχνικές της προώθησης είναι η διαφήμιση, οι δημόσιες σχέσεις και το άμεσο μάρκετινγκ (Hill κ συν., 2003).

Η διαφήμιση διαθέτει μέσα όπως περιοδικά, εφημερίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση, μέσα εξωτερικών χώρων (αφίσες), διαφημίσεις σε αυτοκίνητα και μέσα μαζικής μεταφοράς, καταλόγους, ιστοσελίδες και μηνύματα στο διαδίκτυο. Επειδή όμως πολλές φορές η διαφήμιση είναι αρκετά δαπανηρή, πολλοί πολιτιστικοί οργανισμοί προτιμούν τις δημόσιες σχέσεις οι οποίες ασκούνται μέσω των διοργανώσεων εκδηλώσεων (συνεντεύξεις τύπου, εγκαίνια, ξεναγήσεις), μέσω

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

δελτίων τύπων και ανακοινώσεων των υπηρεσιών με το κοινό, συνεντεύξεων, με ομιλίες, δημόσιες σχέσεις με την κοινότητα κα. Στο συγκεκριμένο σημείο, θα πρέπει να τονιστεί το πόσο σημαντικό είναι πλέον το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Viber, Skype κα), τόσο στον τομέα της ενημέρωσης-πληροφόρησης, πολιτιστικής επικοινωνίας και πολιτιστικού marketing.

Τέλος, το άμεσο μάρκετινγκ είναι μία τεχνική που υιοθετούν αρκετά οι πολιτιστικοί οργανισμοί ώστε να επικοινωνήσουν με τους πελάτες τους ατομικά. Το άμεσο μάρκετινγκ εμπεριέχει δημιουργία καταλόγων αλληλογραφίας των πελατών τους, αποστολή διαφημιστικού υλικού σε αυτούς, προσωπική επικοινωνία μέσω τηλεφώνου, αποστολή μηνυμάτων στα τηλέφωνα τους κα. (Hill κ συν., 2003).

Στη συνέχεια ως τοπικότητα θα μπορούσαμε να ορίσουμε την χαρακτηριστική ιδιότητα του «τοπικού» να προσδιορίζεται και ταυτοποιείται από την «χωρική» του οντότητα. Ο τόπος, ως χώρος με σαφή όρια και ιστορία, αποτελεί το αναπόδραστο στοιχείο αυτοπροσδιορισμού της κοινωνικής οντότητας που «φιλοξενεί». Με άλλα λόγια ο τόπος είναι η βάση πάνω στην οποία οικοδομείται η κοινή ζωή και κάθε μορφής κοινωνική δράση (Νούτσος, 2005β).

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι επικοινωνιακά η «τοπικότητα», σε σχέση πάντα με τον πολιτισμό, προτάσσει τους εξής στρατηγικούς στόχους: α) την ενεργοποίηση και συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού, β) την προώθηση του τοπικού καλλιτεχνικού δυναμικού, γ) την διεύρυνση της πρόσβασης στην πολιτιστική ζωή, δ) την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παιδείας του κοινού, ε) τη βελτίωση της ελκυστικότητας της πόλης και στ) την προώθηση της ατομικής και ομαδικής αυτοέκφρασης (Νούτσος, 2005β).

Αυτό όμως που καθιστά την «τοπικότητα» κρίσιμο παράγοντα για την διαμόρφωση και επιλογή των μορφών και μέσων επικοινωνίας στο πεδίο της πολιτιστικής δράσης της πόλης είναι το γεγονός ότι επιδρά καταλυτικά στο περιβάλλον εντός του οποίου αναπτύσσεται αυτή η επικοινωνιακή διαδικασία.

Η επικοινωνία είναι λοιπόν μια λειτουργία που προωθεί την ανάπτυξη και συγκεκριμένα την τοπική ανάπτυξη. Όπως παρατηρεί και η Μπιτσάνη (2004:213) οι δήμοι μπορούν να διαδραματίσουν πρωταρχικό ρόλο στη σύνθεση πολιτισμών, στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, στη διατήρηση και προβολή των τοπικών ιδιαιτεροτήτων, αλλά και στη σύνδεση της πόλης με άλλους πολιτισμούς μέσω των αδελφοποιήσεων.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Μια μορφή της τοπικής κοινωνίας είναι η δημοτική επικοινωνία και πληροφόρηση. Η Μ. Ψύλλα (1998 β) διακρίνει τη δημοτική επικοινωνία σε κατιούσα και ανιούσα. Κατιούσα είναι η πληροφόρηση που πορεύεται από το δήμο προς τους πολίτες και ανιούσα είναι η πληροφόρηση που κατευθύνεται από τους πολίτες προς το δήμο. «Η απάντηση στην κατιούσα επικοινωνία είναι η ανταπόκριση των πολιτών στις δημόσιες εκκλήσεις (βαθμός συμμετοχής). Η απάντηση στην ανιούσα επικοινωνία είναι η πραγματική εξέταση από τη μεριά των αιρετών των αιτημάτων του πληθυσμού (βαθμός ανεπίσημος δημοκρατίας)».

Όπως αναφέρει και η Μπιτσάνη (2004:238), ο δήμος ο οποίος καλείται να λειτουργήσει ως φορέας πολιτισμού, αξιοποιώντας την επικοινωνία και τα μέσα που αυτή διαθέτει, δημιουργείται η ανάγκη διάνοιξης πολλαπλών διαύλων πληροφόρησης και επικοινωνίας με αμφίδρομη ροή από το δήμο προς τους δημότες και τους φορείς, ώστε να πληροφορούνται αφενός οι δημότες για τις πρωτοβουλίες και τη δράση του δήμου, αλλά και αντιστρόφως να λαμβάνει ο δήμος τα αιτήματα και τις προτάσεις των δημοτών.

Η επικοινωνία, είναι ανάγκη να αποκτήσει μια παιδαγωγική διάσταση, με στόχο τη συλλογική ευαισθητοποίηση και την ανάπτυξη της συναίσθησης της ευθύνης του ατόμου. Κατά συνέπεια η επικοινωνιακή πολιτική του δήμου θα πρέπει να αποκτήσει μια βαθύτατα δημοκρατική υπόσταση. Χρειάζεται λοιπόν να κινητοποιηθεί όλος ο μηχανισμός του δήμου με στόχο την ενεργοποίηση των δημοκρατικών διαδικασιών, την προώθηση του δημόσιου συμφέροντος, τη δημιουργία ενός κατάλληλου επιπέδου παρέμβασης, καθώς και τη δυνατότητα εμπύχωσης με απώτερο στόχο την καθοδήγηση ατόμων και ομάδων, ώστε να ενταχθούν καλύτερα στο καθημερινό τους περιβάλλον. (Ψύλλα, 1998β :36-37).

Οι υπεύθυνοι της τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν το πλεονέκτημα να βρίσκονται σε συνεχή επαφή με τους δημότες και τα προβλήματα τους. Συνεπώς είναι οι μόνοι που μπορούν να συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση των δημοτών να μετέχουν στα κοινά, σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, οι οποίες θα πρέπει να είναι οργανωμένες με βάση έναν υπεύθυνο προγραμματισμό και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της περιοχής. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως για παράδειγμα τα καλλιτεχνικά εργαστήρια, πολυθεματικά φεστιβάλ κ.α, πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα στους πολίτες να συμμετέχουν ενεργά και να μην είναι παθητικοί δέκτες θεαμάτων. Η προώθηση της πολιτιστικής ανάπτυξης στα πλαίσια της τοπικής

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

κοινωνίας βασίζεται στην επικοινωνία των ατόμων και στη σύσφιγξη των διαπροσωπικών σχέσεων. Είναι δηλαδή αναγκαία η συνεχής συνεργασία της τοπικής κοινωνίας με την τοπική εξουσία, η ύπαρξη ανιούσας και κατιούσας πολιτιστικής πολιτικής. (Σκούτα, 1998:58).

Είναι απαραίτητο η επικοινωνιακή διαδικασία να σχεδιάζεται, να διαμορφώνεται και να υλοποιείται με σωστή οργάνωση από κάθε πολιτιστικό οργανισμό των δήμων. Το ετερογενές κοινό που καλούνται να προσεγγίσουν οι πολιτιστικοί οργανισμοί απαιτεί ένα ελκυστικό επικοινωνιακό προφίλ καθώς και ένα σωστά οργανωμένο μάρκετινγκ. Οι πολιτιστικοί οργανισμοί δίνουν έμφαση στα κτίρια και το πώς θα μπορεί ο πολίτης να μεταβαίνει σ' αυτά, την σωστή κατάρτιση και εκπαίδευση του προσωπικού ώστε να ανταποκρίνεται σωστά στο κοινό, επίσης, η σωστή διοργάνωση και προώθηση των δραστηριοτήτων προς το κοινό (δηλαδή με σωστές και έξυπνες επικοινωνιακές τεχνικές), το σωστά οργανωμένο μάρκετινγκ, τις σωστά οργανωμένες ιστοσελίδες τους και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που παρέχουν.

Κεφάλαιο 2^ο: Τοπική Πολιτιστική Ανάπτυξη

2.1. Ενδογενής ανάπτυξη

Ως ενδογενής ανάπτυξη νοείται η αξιοποίηση όλων των ενδογενών πόρων μιας περιοχής για την προώθηση της αναπτυξιακής διαδικασίας, δηλαδή των τοπικών φυσικών πόρων και των ανθρωπίνων πόρων. Είναι λοιπόν πολύ σημαντικό και αποδεκτό πλέον σε παγκόσμιο επίπεδο, ότι για να υπάρξει ανάπτυξη, πέρα από τον εθνικό προγραμματισμό, είναι απαραίτητο να υπάρχουν συντονισμένες κινήσεις προς αυτή την κατεύθυνση και «από τα κάτω προς τα πάνω».

Όταν μιλάμε για μια νέα προσέγγιση της αναπτυξιακής διαδικασίας σε τοπικό επίπεδο, αναφερόμαστε σε μικρότερες περιφέρειες ή πόλεις, οι οποίες έχουν διαμορφώσει μέσα στην πάροδο του χρόνου συγκεκριμένη και ξεχωριστή οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική χροιά, καθιστώντας τις αναπτυξιακές της ανάγκες πολύ συγκεκριμένες.

Είναι λοιπόν απολύτως λογικό να συνδεθεί η ενδογενής ανάπτυξη άρρητα με την τοπική αυτοδιοίκηση και τις τοπικές αρχές. Παράλληλα, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν φορείς και οργανισμοί της τοπικής κοινωνίας: επιμελητήρια, συνεταιρισμοί, επιχειρηματικότητα, ιδιωτική πρωτοβουλία.

Σήμερα, ακόμα και εν μέσω μιας οικονομικής ύφεσης που βιώνει η χώρα μας, είναι απολύτως ασφαλές να ισχυριστούμε ότι οι τοπικές κοινωνίες διεκδικούν και σε πολλά παραδείγματα πόλεων ή περιφερειών καταφέρνουν να εξασφαλίζουν την πρωτοβουλία στην δημιουργία στόχων, στον προγραμματικό σχεδιασμό υλοποίησης τους, στην διεκδίκηση των απαιτούμενων οικονομικών και λοιπών πόρων, με στόχο πάντα την ανάπτυξη.

2.2. Πολιτισμός και τοπική ανάπτυξη

Ο σχεδιασμός μιας πολιτιστικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πλεονέκτημα για την οικονομική ανάπτυξη του συγκεκριμένου τόπου, σε επίπεδο περιφέρειας, δήμου ή πόλης. Μέσα από έναν προσεχτικό σχεδιασμό και προγραμματισμό συντονισμένων κινήσεων για την διαμόρφωση μιας πολιτιστικής ταυτότητας, επιτυγχάνεται η τοπική αναβάθμιση, με αποτέλεσμα την συνολική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Διάσταση της ανάπτυξης είναι η τοπική ανάπτυξη που ορίζεται ως διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και διαρθρωτικών αλλαγών που οδηγεί στην βελτίωση του επιπέδου ζωής των τοπικών κοινωνιών (Μήτουλα Ρ., κ.ά., 2008, 28).

«Η πολιτιστική διάσταση σε επίπεδο τοπικό θεωρείται απαραίτητη συνιστώσα της ανάπτυξης, αφού τα αντικείμενα που αγγίζει και τα μέσα που χρησιμοποιεί συντελούν στην προώθηση της πολιτικής κουλτούρας των πολιτών μέσα από διαδικασίες συμμετοχής ενημέρωσης και πληροφόρησης, στην καλύτερη ενσωμάτωση στο κοινωνικό σύνολο μέσα από διαδικασίες ευαισθητοποίησης, προώθησης της επικοινωνίας, επιμόρφωσης και επαγγελματικής απασχόλησης στον πολιτιστικό τομέα. Εξάλλου, συντελούν στην αναβάθμιση του πνευματικού επιπέδου των ατόμων μέσα από την οργάνωση καλλιτεχνικών και επιμορφωτικών εκδηλώσεων, τη δημιουργία χώρων καλλιτεχνικής και πνευματικής έκφρασης και στην ψυχαγωγία των δημοτών μέσα από την προώθηση συμμετοχής σε ομάδες δουλειάς με στόχο την καλύτερη εκμετάλλευση του ελεύθερου χρόνου, τη δημιουργία χώρων αναψυχής και κυρίως την ενίσχυση της ερασιτεχνικής δουλειάς» (Ψύλλα, 1992:208).

Ο τοπικός χαρακτήρας της πολιτιστικής διαχείρισης και πολιτικής έχει ιδιαίτερη σημασία, καθότι επιτρέπει τον συντονισμό των πολιτιστικών υπηρεσιών και των δραστηριοτήτων, με σαφείς και συγκεκριμένες κατευθύνσεις. Επιπλέον, πέρα από την αναβάθμιση της συγκεκριμένης εδαφικής περιοχής, επιδιώκεται η πολιτική της επιρροή προς πάσα κατεύθυνση. «Η τοπική αυτοδιοίκηση ακόμα είναι ο φυσικός αποδοχέας των πολιτιστικών δραστηριοτήτων μιας εξελισσόμενης κοινωνίας, που δεν περιορίζεται στα στενά εδαφικά όρια μιας περιοχής, αλλά επεκτείνεται στην ακτίνα πολιτικής επιρροής προς και από έξω.» (Μπιτσάνη, Ε., 2004:213).

Σημαντικότατο λοιπόν ρόλο σε επίπεδο ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών, ασκεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαθέτει την εγγύτητα, την αμεσότητα και τη γνώση που απαιτείται, για τον σχεδιασμό μιας ενιαίας προσέγγιση για τον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά σε μια περιοχή. Η ανάδειξη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων μιας περιοχής και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της αποτελούν πλέον μονόδρομο για την ανάπτυξη και την απασχόληση και πεδίο ευθύνης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η προώθηση της πολιτιστικής ανάπτυξης από την Τοπική Αυτοδιοίκηση γίνεται μέσω της ανταποδοτικότητας του πολιτιστικού αγαθού, της ορθολογικής

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

χρήσης των τοπικών πόρων, του θεσμού της χορηγίας, των διαδημοτικών συνεργασιών, της επικοινωνίας μεταξύ των δήμων, του καλλιτεχνικού προσωπικού και άλλων (Δεληθέου Β., 2008: 124-125).

Η τοπική Αυτοδιοίκηση προκειμένου να μετρήσει την βιώσιμη τοπική ανάπτυξη οφείλει να υιοθετήσει δείκτες ανάπτυξης πέραν από τους απλούς οικονομικούς δείκτες. Οι δείκτες θα πρέπει να είναι σχετικοί, αξιόπιστοι, αντικειμενικοί, υλοποιήσιμοι και να δημιουργούνται βάση διαθέσιμων στατιστικών δεδομένων (Theodoropoulos H., Fafaliou E., 2003:215). Ένα σύστημα τοπικών πολιτιστικών δεικτών προσφέρει πληροφορίες σχετικά με το βαθμό ικανοποίησης των πολιτών από τις πολιτιστικές δραστηριότητες, την χρησιμότητα των πολιτιστικών υποδομών και υπηρεσιών, το βαθμό συμμετοχής των δημοτών, το συνολικό ύψος δαπανών και επενδύσεων στον τομέα του πολιτισμού και για τις κοινωνικές διαστάσεις του πολιτισμού (Gordon J., - Beilby Orrin H., 2006:3, Rhodes A., 2004:74).

Κάτω από αυτό το πρίσμα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να αναπτύξει πολιτιστική δραστηριότητα, η οποία μπορεί να συνεισφέρει και να συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη και να συνεργαστεί με φορείς και τοπικούς παράγοντες που ασχολούνται με την τοπική πολιτιστική αναπτυξιακή διαδικασία.

Βασικό μέλημα των Ο.Τ.Α είναι η εξασφάλιση της συμμετοχής των πολιτών στην πολιτιστική διαχείριση, ενθαρρύνοντας και συντονίζοντας άτομα και ομάδες πληθυσμού, έτσι ώστε να εκφράζονται δημιουργικά και ελεύθερα μέσα σε ένα ελεύθερο πολιτιστικό πλαίσιο της περιοχής τους. Αυτό αναδεικνύει ακόμα περισσότερο την πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής, αλλά εξασφαλίζει συγχρόνως τον βασικό στόχο της πολιτιστικής διαχείρισης, την παροχή και κατανάλωση των πολιτιστικών αγαθών από τους πολίτες, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες που εκείνοι έχουν εκφράσει.

Η πολιτική δράση μαζί με τους κανόνες, τους θεσμούς, τα πλαίσια και τους πόρους αποτελεί υπόθεση της τοπικής κοινωνίας, με πρωταρχικό μέλημα την ενεργοποίηση και συμμετοχή του πολίτη (Μπιτσάνη, 2004: 213).

Η τοπική αυτοδιοίκηση ως θεσμός άσκησης τοπικής εξουσίας έχει την ιδιαιτερότητα να βρίσκεται κοντά στους πολίτες και στα καθημερινά του προβλήματα. Έχει άμεση επαφή με του δημότες και μπορεί βάσει προγράμματος να εξελιχθεί σε σπουδαία εστία πολιτισμού. Επίσης, ο δήμος ως πρωτοβάθμιος θεσμός

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

εξουσίας, κοινωνικής έκφρασης και συλλογικής δράσης, μπορεί να διαδραματίσει σπουδαίο ρόλο για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου, για την προβολή των τοπικών ιδιαιτεροτήτων, στην αδελφοποίηση με άλλους δήμους και πολιτιστικούς φορείς, καθώς και να χρησιμοποιήσει αυτές τις ιδιαιτερότητες και τις ιδιοτυπίες του ως συνδετικό κρίκο επικοινωνίας με άλλους τοπικούς και πολιτιστικούς φορείς. (Μπιτσάνη Ε., 2004:213)

Μια σύγχρονη πολιτιστική πολιτική, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, χρειάζεται να έχει επαρκή τεχνικό εξοπλισμό, κατάλληλες εγκαταστάσεις, επίσης χρειάζεται να «διαμορφώνεται έτσι ώστε οι κοινωνικοί στόχοι να συνδυάζονται με τους οικονομικούς και η ενδογενής πολιτιστική ανάπτυξη να συμβαδίζει με τη γενικότερη κοινωνικοοικονομική αναζωογόνηση» (Κόνσολα, 2006:117), να εξειδικεύεται στην εξοικείωση του παιδιού με τον πολιτισμό (Βενιζέλος, 1999:21), να εξασφαλίζει την ανεξάρτητη οργάνωση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων (Σκούτα, 2000:152) και να υποστηρίζει την πολιτιστική δημιουργικότητα σε όλα τα επίπεδα.

«Ο πολιτισμός της σύγχρονης πραγματικότητας οφείλει να απομακρυνθεί, να αποδεχθεί και να υιοθετήσει την ετερογένεια, το διαφορετικό, την ποικιλομορφία στην αναπαραγωγή των συλλογικών αναπαραστάσεων και στη διαμόρφωση των κοινωνικών πρακτικών» (Ψύλλα, 1998 α 274). Αυτό το στοιχείο πρέπει να λαμβάνεται οπωσδήποτε υπόψη στην πολιτιστική πολιτική του δήμου, έτσι ώστε να προωθείται η ετερογένεια και η ποικιλομορφία. Όλοι έχουν δικαίωμα στην πολιτιστική ζωή ενός τόπου και όπως τονίστηκε στο Συνέδριο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τις Πολιτιστικές Πολιτικές στην Ευρώπη που έγινε στο Ελσίνκι το 1993 με την υποστήριξη του Συμβουλίου της Ευρώπης (Fisher, R., Groombridge, B et al. 1994), η πολιτεία έχει την υποχρέωση να εξασφαλίζει τα βασικά πολιτιστικά δικαιώματα στους πολίτες της.

Σήμερα, αρκετοί δήμοι επιδίδονται σε διάφορες προσπάθειες και ενσωματώνουν τον πολιτισμό ως αναπόσπαστο στοιχείο στον αναπτυξιακό ρόλο που έχουν ή που διεκδικούν, για να συμβάλει δημιουργικά σε ένα άλλο μοντέλο ανάπτυξης με επίκεντρο τον άνθρωπο. Τον άνθρωπο και τις ανάγκες του στον κοινωνικό, πολιτιστικό, οικονομικό, εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό τομέα (Κλάδος, 1994: 52-54).

Είναι βέβαιο ότι κάθε Τοπική Αυτοδιοίκηση εντάσσει πλέον την πολιτιστική δραστηριότητα της εδαφικής της περιοχής, ως ένα βασικό μέλημα του πολιτικού της

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

σχεδιασμού. Είναι εντονότερη από ποτέ η ευθύνη που έχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην χάραξη μιας συγκεκριμένης πολιτιστικής πολιτικής, που θα προσανατολίζεται στην ανάδειξη της πολιτιστικής ταυτότητας, επιτρέποντας την τοπική ανάπτυξη και πρόοδο. Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται μέσω της προσεκτικής και σαφώς προσανατολισμένης παραγωγής πολιτιστικών αγαθών –εμμέσως ή μη-, καθώς και μέσω της υποστήριξης οποιασδήποτε άλλης πρωτοβουλίας προέρχεται από φορείς ή μεμονωμένα πρόσωπα. Είναι βέβαιο, ότι παρόλο που υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης, ήδη στην Ελλάδα η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει να επιδείξει σημαντικό έργο σε επίπεδο πολιτιστικής πολιτικής.

Προκειμένου η πολιτιστική πολιτική να είναι αποδοτική είναι σημαντικές οι εξής κατευθύνσεις:

- Να αποτυπώνεται το τοπικό όραμα για τον πολιτισμό σε συνάρτηση με το ευρύτερο πολιτικό όραμα για την ανάπτυξη της περιοχής
- Να οριοθετούνται οι στόχοι μέσα από την θέσπιση ειδικών δεικτών μέτρησης επιτυχίας (επισκέπτες, κόστος, δημοσιότητα, πρωτοτυπία, χορηγίες κ.ά.).
- Να καθορίζονται οι οικονομικοί πόροι που χρειάζεται να διατεθούν για την υλοποίηση του προγραμματισμού, ενώ συγχρόνως ο ίδιος ο προγραμματισμός να περιλαμβάνει σαφή χρονοδιαγράμματα
- Να δίνεται ειδικό βάρος στην αναγνωρισιμότητα των πολιτιστικών της πόρων, στοιχείο που θα την διαφοροποιήσει σε επίπεδο ανταγωνισμού

2.3. Ο πολιτισμός ως παράγοντας ανάπτυξης της πόλης

Τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελληνική πραγματικότητα, Περιφέρειες και οι Δήμοι αρχίζουν ολοένα και περισσότερο να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην παραγωγή και διαχείριση του πολιτισμού. Ιδιαιτέρως την τελευταία δεκαετία, η Ελλάδα βιώνει μια βαθιά κρίση, όχι μόνο οικονομική που είναι και το προφανές, αλλά κρίση υπαρξιακή, κοινωνική, κρίση αξιών και ιδεών. Στην προσπάθεια να υπερβούμε τα εμπόδια και να επαναφέρουμε την χώρα σε τροχιά οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής προόδου, τα βλέμματα θα πρέπει να στραφούν στον πολιτισμικό μας πλούτο.

«Η στρατηγική της πολιτισμικής δημοκρατίας μπορεί να αποτελέσει τη σπουδαιότερη συμβολική επένδυση για να βγούμε από την κρίση. Η αλλαγή

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

παραδείγματος μπορεί να οδηγήσει σε έναν νέο και δημιουργικό πολιτισμικό ορίζοντα» (Ζορμπά, 2014:399).

Ιδιαίτερα κρίσιμος κρίνεται ο ρόλος του πολιτιστικού περιβάλλοντος στην προοπτική της πόλης (Κόνσολα, 2006:108). Όπως σημειώνει η Κόνσολα (2006:20-25) η ιδέα της ανάπτυξης, δηλαδή της οικονομικής μεγέθυνσης και της τεχνολογικής προόδου, αποτέλεσε τον κορυφαίο σκοπό των οργανωμένων δυνάμεων της πόλης. Γρήγορα ωστόσο διαπιστώθηκε ότι οι στρατηγικές ανάπτυξης που υιοθετήθηκαν είχαν μεν ικανοποιητικά αποτελέσματα, δημιούργησαν όμως και αρνητικές καταστάσεις που επέβαλαν την επανεξέταση της έννοιας της ανάπτυξης. Συνειδητοποιήθηκε πλέον ο κίνδυνος να εξαλειφθεί η ιδιαίτερη πολιτιστική ταυτότητα των λαών και έγινε αντιληπτή η σημασία μιας σταθερής και βιώσιμης πολιτιστικής βάσης, με βασική επιδίωξη τον συνδυασμό της οικονομικής προόδου με τον σεβασμό των εγχώριων πολιτιστικών αξιών, την ενεργοποίηση της εσωτερικής δυναμικής των πόλεων και την ενίσχυση της δημιουργικότητας.

Ο πολιτισμός έχει ένα βαθύτερο νόημα, μια σημασία πιο ουσιαστική, που δεν μπορεί να ερμηνευτεί μόνο μέσα από δείκτες οικονομικής μεγέθυνσης και ανάπτυξης. Κρίνεται μέσα από τον ίδιο τον ορισμό, ως κάτι που επιτρέπει σε κάθε ανθρώπινη οντότητα να αναπτύξει φαντασία, αυτοέκφραση, κοινωνική συνείδηση, δημιουργικότητα. Αποκρυσταλλώνεται σε βελτίωση της ποιότητας ζωής της πόλης και των ανθρώπων της, σε καινοτομία και κοινωνική συνοχή.

«Η ανάπτυξη νοείται πλέον όχι ως υλική πρόοδος, μετρούμενη με δείκτες οικονομικής αύξησης, αλλά ως ανθρώπινη ανάπτυξη, η οποία υπολογίζεται στη βάση:

- της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ελευθερίας που απολαμβάνει το άτομο
- των υπηρεσιών και των ευκαιριών που προσφέρονται εξίσου σε όλους
- των δυνατοτήτων που παρέχονται στον καθένα για πολιτισμική αυτοέκφραση και δημιουργικότητα
- των εγγυήσεων και των αρχών που εξασφαλίζουν σε όλα τα μέλη μιας κοινωνίας ανεξαρτήτως φυλής, φύλου ή τάξης, τα ίδια βασικά νομικά, πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα και ισότιμη μεταχείριση στον χώρο της εργασίας
- των παροχών και της υποστήριξης που προσφέρονται σε όλες εκείνες τις ομάδες πληθυσμού που παρουσιάζουν ειδικές ή έκτακτες ανάγκες».(Πασχαλίδης, 2002)

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Μια πόλη με ανεπτυγμένο πολιτισμό διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα και εφόδια στην τοπική ανάπτυξη καθώς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προσωπική ανάπτυξη όλων των ατόμων ανεξαρτήτου ηλικιακής ομάδας και οδηγεί σε ενίσχυση των δεξιοτήτων, της αυτοπεποίθησης και της δημιουργικότητας (Matarasso F., 1997:7).

Αυτή η στροφή ενδιαφέροντος προς τον πολιτισμό ενδεχομένως να είναι απόρροια του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης, της αποβιομηχάνισης, της αύξησης του ελεύθερου χρόνου των πολιτών και της οικονομικής αναδιάρθρωσης του παγκόσμιου ανταγωνισμού μεταξύ των πόλεων (Κορωναίου Α., 1996:13-15, Μπούνια Α., 2005:42, Zukin S., 1995:23, Stevenson D., 2003:98).

Το πολιτιστικό κεφάλαιο ενός τόπου μπορεί να αποτελέσει το πρωτογενή του τοπικό πόρο και η πολιτιστική κληρονομιά να μετασχηματιστεί σε ανταλλάξιμο προϊόν. Επιπλέον ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της περιοχής και το εμπόριο της συμβάλλοντας στην αύξηση της απασχολησιμότητας των κατοίκων της περιοχής (Μασσάλας Χ., 2009: www.uown.gr/articles/index/php).

Συμπερασματικά, ο πολιτισμός έρχεται να ενισχύσει την αναπτυξιακή πολιτική μιας πόλης, επιτυγχάνοντας την τοπική συναίνεση, δημιουργώντας στους κατοίκους την αίσθηση του «ανήκειν», προάγοντας της αξίες της δημοκρατίας. Γιατί ο συμμετοχικός πολιτισμός αποτελεί το μέσο και το αποτέλεσμα, τον σκοπό και την προϋπόθεση, το παρελθόν και το μέλλον.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ –Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τη μελέτη περίπτωσης του Δήμου Τρίπολης και συγκεκριμένα με την πολιτιστική πολιτική και την τοπική ανάπτυξη του. Αφού γίνει μια μικρή παρουσίαση της πόλης της Τρίπολης, ιστορικά και μυθολογικά στοιχεία, στη συνέχεια παρουσιάζονται οι υπηρεσίες και οι δραστηριότητες των πολιτιστικών δομών του Δήμου Τριπόλεως και τέλος τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε συγκεκριμένα πρόσωπα-κλειδιά για τον πολιτισμό και σε πολίτες του Δήμου Τρίπολης.

Κεφάλαιο 3^ο: ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Ο Δήμος Τρίπολης είναι δήμος της Περιφέρειας Πελοποννήσου που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων της κεντρικής Αρκαδίας: Βαλτετσίου, Κορυθίου, Λεβιδίου, Μαντινείας, Σκυρίτιδας, Τεγέας, Τριπόλεως και Φαλάνθου. Τα όρια του δήμου σχεδόν ταυτίζονται με αυτά της παλαιάς Επαρχίας Μαντινείας. Έδρα του είναι η Τρίπολη.

Ο δήμος Τρίπολης περιλαμβάνει τις εξής δημοτικές ενότητες:

- Τρίπολης (Άγ. Βασίλης, Άγ. Κωνσταντίνος, Εύανδρος, Θάνα, Μάκρη, Μερκοβούνι, Παλλάντιο, Πέλαγος, Περθώρι, Σκοπή, Τρίπολη).
- Βαλτετσίου (Αγριακόνα, Αθήναιο, Αμπελάκι, Αραχαμίτες, Ασέα, Βαλτέτσι, Δάφνη, Δόριζα, Καλτεζές, Κεραστάρης, Μάναρης, Μαυρογιάννης, Παλαιοχούνη, Πάπαρης).
- Κορυθίου (Αγιοργίτικα, Ελαιοχώρι, Ζευγολατιό, Νεοχώρι Μαντινείας, Παρθένι, Στενό).
- Λεβιδίου (Βλαχέρνα, Δάρας, Κανδήλα, Καρδαράς, Κώμη, Λεβίδι, Λίμνη, Ορχομενός, Παλαιόπυργος, Παναγίτσα, Χωτούσα).
- Μαντινείας (Αρτεμίσιο, Κάψιας, Λουκάς, Νεστάνη, Πικέρνης (Πικέρνι), Σάγκαας, Σμιάδες).

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Σκιρίτιδας (Αγ. Βαρβάρα, Αλεποχώρι, Βλαχοκερασιά, Βούρβουρα, Κερασιά, Κολλίνες, Πηγαδάκια).
- Τεγέας (Αλέα, Βουνό, Γαρέα, Επισκοπή, Καμάρι, Κάνδαλος, Κερασίτσα, Λιθοβούνια, Μαγούλα, Μανθυρέα, Μαυρίκι, Ρίζες, Στάδιο, Στρίγκος, Τζίβας, Ψηλή Βρύση).
- Φαλάνθου (Αλωνίσταινα, Μαίναλο, Πιάνα, Ροεινό, Σιλίμνα, Τσελεπάκος, Χρυσοβίτσι).

3.1. Η ονομασία της πόλης

Η πόλη της Τρίπολης είναι δημιούργημα των νεότερων χρόνων. Γύρω από την ετυμολογία της ονομασίας αυτής έχουν διατυπωθεί πολλές απόψεις, από τις οποίες η επικρατέστερη είναι, ότι παράγεται από την σλαβική λέξη *dabr*, που σημαίνει βελανιδιά. Σε αυτό συνηγορεί και η μαρτυρία του Πausανία, ο οποίος βεβαιώνει ότι η περιοχή ήταν στην εποχή του κατάφυτη από δρυς. Το παραπάνω τοπωνύμιο μεταπλάστηκε σταδιακά με το πέρασμα των χρόνων και από Ντρομπολιτσά έγινε Ντροπολιτσά, Τριπολιτσά και τελικά Τρίπολη. Μια άλλη ερμηνεία του τοπωνυμίου, θέλει την λέξη «Τρίπολη» να δημιουργείται από την ένωση των αρχαίων πόλεων της Μαντινείας, Τεγέας και Παλλαντίου, σε μία, ΤΡΙ + ΠΟΛΙΣ.

Κατά τα τελευταία χρόνια του 17ου αιώνα η Τριπολιτσά είναι μια μεγάλη πόλη με πληθυσμό πάνω από 20.000 κατοίκους, μόνο που αυτή τη φορά οι Τούρκοι και οι Αλβανοί μουσουλμάνοι ήταν πλειοψηφία. Κατά την περίοδο αυτή η Τρίπολη έγινε «Πασαλίκι».

3.2. Ιστορική αναδρομή της πόλης της Τρίπολης

Το 1770, και μετά την Ορλωφική Επανάσταση, οι Οθωμανοί τιμώρησαν τους χριστιανούς κατοίκους της πόλης, εξοντώνοντας τρεις χιλιάδες άτομα και καίγοντας τα σπίτια τους τη Μεγάλη Δευτέρα, 29 Μαρτίου. Τότε ανασκολοπίστηκε ο επ. Άνθιμος (Βάρβογλης) και φονεύθηκαν πέντε άλλοι κληρικοί.[3] Αμέσως μετά την καταστολή της επανάστασης του 1770, κατέβηκαν στην Πελοπόννησο ορδές

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Αλβανών που είχαν αρχικά καλέσει οι Οθωμανοί για βοήθεια[4]. Αυτοί παρέμειναν στην Τρίπολη, και γενικότερα στον Μοριά έως το 1779, λεηλατώντας και σφάζοντας τον πληθυσμό, σχεδόν ερημώνοντας την Πελοπόννησο. Για να επανέλθει η τάξη, ο Σουλτάνος διέταξε οθωμανικό στρατό να εκστρατεύσει στην Πελοπόννησο υπό τον αρχιναύαρχο Χασάν Τζεζαϊρλή το 1779. Στην Τρίπολη ο Χασάν υπέταξε τους Αλβανούς και ως τρόπαιο έστησε στα ανατολικά της πόλης πυραμίδα από 4.000 κεφάλια. Στην επιχείρηση κατά των Αλβανών ληστών συμμετείχαν και Πελοποννήσιοι και κυρίως η οικογένεια των Κολοκοτρωναίων.[5] Αργότερα οι Οθωμανοί περιτείχισαν την πόλη, στήνοντας χαμηλό τείχος με 7 πύλες και 13 πύργους. Το 1807 ήρθε και εγκαταστάθηκε στην Τριπολιτσά ο Βελής Πασάς, γιος του θρυλικού Αλή Πασά των Ιωαννίνων. Μαζί του έφερε και 12.000 στρατό και έκανε την Τριπολιτσά την ισχυρότερη στρατιωτική βάση των Τούρκων στη νότια Ελλάδα.

Ελληνική Επανάσταση - Η Αλωση της Τριπολιτσάς

Η πολιορκία της Τριπολιτσάς ξεκίνησε τον Απρίλιο του 1821 και τελείωσε στις 23 Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους, όταν οι Έλληνες έκαναν γενική επίθεση και απελευθέρωσαν την πόλη. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο οποίος κατά την διάρκεια της επανάστασης θεώρησε απαραίτητη την κατάληψη της Τριπολιτσάς για την επιτυχία της επανάστασης, αναφέρει στο ημερολόγιό του σχετικά με την απελευθέρωση της : "Το ασκέρι όπου ήτον μέσα, το ελληνικό, έκοβε και εσκοτώνε, από Παρασκευή έως Κυριακή, γυναίκες, παιδιά και άντρες, τριάντα δύο χιλιάδες. Το άλογό μου από τα τείχη έως τα σαράγια δεν επάτησε γη. Έλληνες εσκοτώθηκαν εκατό."

Η κατάληψη του διοικητικού και στρατιωτικού κέντρου των Οθωμανών ήταν κάτι περισσότερο από απαραίτητη για την εμπέδωση της επανάστασης στην Πελοπόννησο. Η πολιορκία της Τριπολιτσάς, εντός της οποίας είχαν συγκεντρωθεί περισσότεροι από είκοσι χιλιάδες άμαχοι μουσουλμάνοι και αρκετές χιλιάδες ενόπλων, κράτησε αρκετούς μήνες, έως τις τελευταίες μέρες του Σεπτεμβρη.

Ειδικά τον τελευταίο μήνα, οπότε ο κλοιός είχε γίνει πλέον ασφυκτικός και τα εφόδια της πόλης είχαν εξαντληθεί, πλήθος χριστιανών είχαν συγκεντρωθεί στο ελληνικό

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

στρατόπεδο προσβλέποντας στα λάφυρα που θα αποκόμιζαν από την κυρίευση της πόλης. Την πτώση της Τριπολιτσάς ακολούθησαν σκληρές τυφλής βίας. Χιλιάδες Οθωμανών, άμαχοι στην πλειονότητά τους, αλλά και οι Εβραίοι της πόλης έγιναν θύματα μιας απερίγραπτης σφαγής που διήρκεσε τρεις μέρες. Οι πηγές δε συμφωνούν για τον αριθμό των θυμάτων. Το πιο πιθανό είναι ότι τις τρεις μέρες της άλωσης σφαγιαστήκαν περίπου 16.000 Τούρκοι, Εβραίοι και Αρβανίτες, καθώς και περίπου εκατό Έλληνες από το στρατό των επαναστατών.

Μετά την Άλωση

Το 1825 πέρασε στην κυριαρχία του Ιμπραήμ Πασά της Αιγύπτου, ο οποίος την έκανε περιφερειακή του Πρωτεύουσα. Μετά τη Ναυμαχία του Ναυαρίνου, ο Ιμπραήμ έφτασε στην πόλη στις 9 Φεβρουαρίου 1827 επικεφαλής στρατού 12.000 ανδρών του, ερχόμενος από τη Μεσσηνία.[6] Με σκοπό να μην αφήσει τους αντιπάλους του να χρησιμοποιήσουν την Τριπολιτσά ως ορμητήριο εναντίον των θέσεών του, αλλά και ως πράξη εκδίκησης, ανατίναξε τα τείχη της και έβαλε φωτιά σε όλα τα σπίτια και τα δημόσια κτίρια, τζαμιά, τεκέδες, εκκλησίες, χάνια και βρύσες. Λέγεται μάλιστα πως την καταστροφή άρχισε μαινόμενος ο ίδιος ο Ιμπραήμ, ενώ χαρακτηριστική ενέργειά του ήταν πως διέταξε να κατεβάσουν την τουρκική κτητορική επιγραφή που υπήρχε πάνω από την Πύλη του Ναυπλίου, την οποία και κατέστρεψε με τα χέρια του. Το χρονικό της καταστροφής της πόλης καταγράφηκε από τον Τριπολιτσιώτη αυτόπτη μάρτυρα και αγωνιστή Ρήγα Παλαμίδα. (Wikipedia)

3.3. Η Τρίπολη σήμερα

Ο Δήμος Τρίπολης σήμερα αποτελείται από 47.457 κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία έρευνα της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Είναι ένα σημαντικό αστικό, οικονομικό και εμπορικό κέντρο, αποτελεί την πρωτεύουσα του Νομού Αρκαδίας, το κέντρο της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αλλά και την έδρα της. Διαθέτει σύγχρονη Νοσοκομειακή Μονάδα, με κλινικές που εξυπηρετούν το σύνολο της Περιφέρειας, Οικονομικές και Τεχνολογικές Σχολές του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις.

Κεφάλαιο 4^ο: Ο πολιτισμός στον Δήμο Τρίπολης

4.1. Πολιτιστικός Πλούτος και Φορείς Πολιτισμού στον Δήμο Τρίπολης

Στον Δήμο Τρίπολης μπορεί να συναντήσει κανείς μια μεγάλη γκάμα ιστορικών και αρχαιολογικών μνημείων, Εκκλησιών και μνημείων του Χριστιανισμού, σπηλαίων και φυσικών αξιοθέατων.

Ιστορικά και Αρχαιολογικά Μνημεία:

- Αρχαίο Θέατρο Τεγέας
- Ναός Αλέας Αθηνάς Τεγέας
- Ακρόπολη Νεστάνης
- Αρχαίο Θέατρο Μαντινείας
- Αρχαίος Ορχομενός
- Αρχαίο Παλλάντιο
- Λιμποβίσι
- Τα Ταμπούρια του Κολοκοτρώνη

Εκκλησίες και Μοναστήρια, όπως:

- Μητροπολιτικός Ναος Αγίου Βασιλείου
- Αγία Φωτεινή Μαντινείας
- Ιερά Μονή Βαρσών
- Ιερά Μονή Γοργοεπηκόου
- Ιερά Μονή Καλτεζών
- Ιερός Ναός Επισκοπής Τεγέας

Στον Δήμο Τρίπολης υπάρχει μια πληθώρα φορέων πολιτισμού και πολιτιστικών υποδομών, που καλύπτει ένα μεγάλο εύρος των πολιτιστικών αναγκών, τόσο των ίδιων των κατοίκων του Δήμου, όσο και των επισκεπτών του.

Αυτές είναι οι ακόλουθες:

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Θεατρική Ομάδα Τρίπολης
- Χορωδία Τρίπολης
- Χορωδία Ορφέας Τρίπολης
- Φιλαρμονική Τρίπολης
- Δημοτική Βιβλιοθήκη
- Ομάδα Νεανικής Πολυέκφρασης ΈΛΕΥΣΙΣ
- Αρκαδικό Μουσείο Τέχνης και Ιστορίας
- Πολεμικό Μουσείο Τρίπολης
- Λαογραφικό Μουσείο\
- Μουσείο Χαλκού

Επίσης λειτουργούν τοπικοί ιδιωτικοί σύλλογοι:

• Λαογραφικοί σύλλογοι και χορευτικοί όμιλοι, οι οποίοι προωθούν τα ήθη και τα έθιμα της περιοχής και τα πολιτιστικά στοιχεία του τόπου, συμμετέχοντας σε εκδηλώσεις του Δήμου ή διοργανώνοντας αντίστοιχες εκδηλώσεις, ενώ συχνά συμμετέχουν σε βραδιές χορού ή μουσικής άλλων δήμων, προάγοντας την ανταλλαγή ιδεών και εθίμων.

• Πολιτιστικοί σύλλογοι

• Αθλητικοί σύλλογοι

• Ορειβατικοί σύλλογοι που διοργανώνουν εξορμήσεις σε μονοπάτια της Αρκαδίας, δίνοντας την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να γνωρίσουν το Αρκαδικό Ιδεώδες μέσα από την επαφή με την φύση και την επίσκεψη ιστορικών και λοιπών μνημείων.

4.2. Η οργανωτική δομή του πολιτιστικού τομέα του Δήμου

Ο Δήμος Τρίπολης δεν διαθέτει πλέον ξεχωριστή δημοτική επιχείρηση υπεύθυνη για τα πολιτιστικά δρώμενα, καθώς με τον νόμο του Καλλικράτη οι όποιες

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

επιχειρήσεις λειτουργούσαν, πλέον συγχωνεύτηκαν και η πολιτιστική δραστηριότητα εκχωρήθηκε ως αρμοδιότητα του Δήμου.

Σήμερα, στον Δήμο Τρίπολης υπάρχει η Διεύθυνση Πολιτισμού, Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας και Αθλητισμού, υπό τον αρμόδιο Αντιδήμαρχο, κ. Βρέντα Σπύρο.

Επιπροσθέτως, υπεύθυνος για την προώθηση – συνεργασία με εξωτερικές πολιτιστικές δομές και υπηρεσίες άλλων δήμων και φορέων της χώρας, αλλά και του εξωτερικού, είναι ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής – ειδικός σύμβουλος του Δημάρχου Τρίπολεως και Μαέστρος, κος. Θ.Λεμπέσης. Παράλληλα, στην εποπτεία του Δήμου έχουν εκχωρηθεί οι παρακάτω φορείς:

- Δημοτικό Ραδιόφωνο
- Φιλαρμονική
- Μουσείο Δασικής Ιστορίας Μαινάλου
- Ηλεκτρονικό αρχείο των Μουσείων
- Σπήλαια Κάπνια (υπεύθυνη για την λειτουργία τους είναι η ΚΕΔΗΤ, η Κοινωφελής Επιχείρηση του Δήμου Τρίπολης)
- Μαλλιαροπούλειο Θέατρο

Τέλος, ένας από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς χώρους της Τρίπολης, το Πνευματικό Κέντρο, έχει εκχωρηθεί στις διαχειριστικές αρμοδιότητες του Νομικού Προσώπου Δήμου Τρίπολης (ΝΠΔΤ).

Επομένως, γίνεται εύκολα αντιληπτό από τα παραπάνω, ότι δεν υπάρχει μια συγκεκριμένα οργανωμένη δομή, επιφορτισμένη με την συνολική εποπτεία της πολιτιστικής δραστηριότητας και παραγωγής στον Δήμο Τρίπολης.

4.3. Σκοποί και αντικείμενα στον τομέα του Πολιτισμού

- 1) η λειτουργία πινακοθήκης
- 2) η λειτουργία σχολής χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής πιο οργανωμένα
- 3) η λειτουργία ωδείου,
- 4) η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- 5) η προστασία μουσείων, μνημείων,
- 6) η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,
- 7) η ανάπτυξη του τοπικού πολιτιστικού και θρησκευτικού τουρισμού,
- 8) η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού,
- 9) η ουσιαστική και ολοκληρωμένη πολιτιστική ανάπτυξη του Δήμου μέσα από την ενεργητική και συνειδητή συμμετοχή των κατοίκων που θα επιτρέψουν την άσκηση και ανάπτυξη των ατομικών δημιουργικών ικανοτήτων,
- 10) η ανάπτυξη της συνεργασίας με μαζικούς πολιτιστικούς φορείς.

Κεντρικός σκοπός είναι η διατήρηση, εξέλιξη και ανάπτυξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας, αλλά και η καλλιτεχνική δημιουργία του σήμερα, αποτελώντας τον επίσημο φορέα της πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου Τριπόλεως.

4.4. Πολιτιστικές Δραστηριότητες

Παρά την οικονομική κρίση που βιώνει η χώρα μας στο σύνολό της, ο Δήμος Τρίπολης έχει καταφέρει να κρατήσει την πολιτιστική δραστηριότητα του σε ένα επίπεδο ικανοποιητικό για τους δημότες του –χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης ή ότι έχουν αξιοποιηθεί πλήρως όλες οι δυνατότητές του. Οι πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου είναι οι ακόλουθες:

Άλωση της Τριπολιτσάς (23-24 Σεπτεμβρίου)

Πρόκειται για ένα τρίημερο εορταστικών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, όπου φέρνουν στο προσκήνιο την συμβολική ταύτιση της Άλωσης με την ψυχική δύναμη των Ελλήνων και την δίψα για ελευθερία. Τις συγκεκριμένες ημέρες, πλημμυρίζουν την πόλη εικόνες και ήχοι από την Επανάσταση, προσελκύοντας τόσο τους Δημότες της Τρίπολης, όσο και επισκέπτες σχεδόν από όλη την χώρα, με αποτέλεσμα την πανελλαδική προβολή του Δήμου, οδηγώντας σε οικονομικά και επικοινωνιακά οφέλη.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

TreeΠΟΛΗ

Πρόκειται για τις εορταστικές εκδηλώσεις καθ' όλη την διάρκεια των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων, όπου μικροί και μεγάλοι έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε διαδραστικές και μη εκδηλώσεις, που σκοπό έχουν την διασκέδαση και την προαγωγή της συμμετοχικότητας σε διάφορες γωνιές της πόλης. (Φωταγώγηση του Χριστουγεννιάτικου Δέντρου, Κάλαντα από την Χορωδία του Δήμου και την Φιλαρμονική, χριστουγεννιάτικες παιδικές παραστάσεις, μουσικές συναυλίες, χριστουγεννιάτικο χωριό στην Πλατεία Άρεως και άλλα πολλά)

Απόκριες

Πρόκειται για τις αποκριάτικες εκδηλώσεις που διεξάγονται τόσο στην πόλη της Τρίπολης, όσο και στις γύρω περιοχές, με τις εντυπώσεις να κερδίζει το σατυρικό Καρναβάλι που διεξάγεται επί χρόνων στο χωριό Κακούρι, καθώς και τα κούλουμα στην Κάρτσοβα.

Πάσχα στην Τρίπολη

Ως ένας δήμος ιδιαίτερου θρησκευτικού ενδιαφέροντος, πλούτου ηθών και εθίμων, το Πάσχα στην Τρίπολη αποτελεί πόλο έλξης πολλών επισκεπτών από διάφορα μέρη της Ελλάδας και του εξωτερικού, που στόχο έχουν να γνωρίσουν από κοντά τις ιδιαίτερες και πατροπαράδοτες εκδηλώσεις κατάνυξης και πίστεως. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο, ο Δήμος σε συνεργασία με τους εκκλησιαστικούς φορείς της περιοχής, είναι καθόλα έτοιμοι για τον εορτασμό των Αγίων Ημερών του Πάσχα. (Ψαλμωδία του Τροπαρίου της Κασσιανής από την Χορωδία του Ορφέα, περιφορά των επιταφίων στην κεντρική Πλατεία Αγίου Βασιλείου υπό των πένθιμων εμβατηρίων της Φιλαρμονικής και διεξαγωγή της Αναστάσιμης Ακολουθίας στην Μητρόπολη του Αγίου Βασιλείου).

Νύχτα SHOCK PRICE

Το καλοκαίρι του 2017 υιοθετήθηκε για πρώτη φορά από το Δήμο Τρίπολης, ο θεσμός της «Λευκής Νύχτας» που ήδη έχει εφαρμοστεί σε άλλες πόλεις της Ελλάδος με επιτυχία, και στόχο έχει την τόνωση της αγοράς και την οικονομική στήριξη της επιχειρηματικότητας.

Πολιτιστικό Καλοκαίρι – Φεστιβάλ Τρίπολης

Καθ' όλη την διάρκεια του καλοκαιριού, ο Δήμος Τρίπολης φροντίζει να φιλοξενεί πολιτιστικές εκδηλώσεις, τόσο σε κλειστές δομές όσο και σε υπαίθριους χώρους, όπου σκοπό έχουν την προαγωγή του πνεύματος, αλλά και την οικονομική ενίσχυση των εσόδων του Δήμου, όσο και την ευρύτερη υποστήριξη κατά συνέπεια της ιδιωτικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας. (μουσικοχορευτικές συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις βιβλίου, εμποροπανηγυρις κα)

Πελοπόννησος expro

Πρόκειται για μια εμπορική και επιχειρηματική τουριστική έκθεση, που ξεκίνησε την περασμένη χρονιά με την πρωτοβουλία των επιμελητηρίων της Πελοποννήσου και φιλοξενήθηκε για πρώτη φορά σε εκθεσιακό χώρο του Δήμου Τρίπολης. Τα οικονομικά –και όχι μόνο- οφέλη από την πρώτη στιγμή ήταν ιδιαίτερος εμφανής, γεγονός που οδήγησε στην συνέχιση του θεσμού αυτού και την επόμενη χρονιά. Γενικότερα, πρόκειται για μια καινοτόμα και πρωτοποριακή πρωτοβουλία, που αναδεικνύει τις επιχειρήσεις της Πελοποννήσου και κέρδισε την συμμετοχή πλήθους εκθετών από όλη την περιφέρεια, και την συμμετοχή επισκεπτών από όλη τη χώρα.

4.5. Πολιτιστική επικοινωνία του Δήμου

Η πολιτιστική επικοινωνία αποτελεί βασικό μέλημα της δημοτικής αρχής, γι' αυτό δίνεται βαρύτητα για την οργάνωση της. Η επικοινωνία του Δήμου οργανώνεται από το Γραφείο Τύπου, από το γραφείο Αντιδημάρχου Πολιτισμού, Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας και Αθλητισμού, όπου διοργανώνονται σχεδόν όλες οι πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου.

Το γραφείο τύπου και ΜΜΕ, το οποίο ως υπηρεσία ανήκει στο γραφείο Δημάρχου ασχολείται με δημοτικά κυρίως πολιτικά θέματα, με θέματα των ΟΤΑ και της Περιφέρειας Πελοποννήσου, φροντίζει για τη δημοσίευση των ανακοινώσεων των υπηρεσιών του Δήμου, γράφονται οι επιστολές και τα δελτία τύπου του Δημάρχου, οργανώνονται οι συνεντεύξεις Τύπου με τους δημοσιογράφους,

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

συνεργάζεται με τον τοπικό Τύπο και παραλαμβάνει τον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο⁴. Επίσης, ο Δήμος διαθέτει και σελίδα στο διαδίκτυο www.tripolis.gr, η οποία ναι μεν υπόκειται σε μια περιοδική ανανέωση, αλλά χρειάζεται βελτίωση και πιο συχνή επικαιροποίηση. Περιλαμβάνει την οργανωτική δομή, τα στοιχεία των Αντιδημάρχων, και τις υπηρεσίες του Δήμου, τα δελτία Τύπου, τις ανακοινώσεις και διακηρύξεις, ειδήσεις, προσκλήσεις για κάθε γεγονός που πραγματοποιείται στην πόλη καθώς και συνδέσμους που παραπέμπουν σε άλλες ιστοσελίδες που αφορούν στον Δήμο Τρίπολης, όπως το tripoliscaulture.gr, όπου προβάλλονται συγκεντρωτικά όλες οι πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου καθ' όλη την διάρκεια του έτους.

Επίσης, ο Δήμος ενημερώνει τους πολίτες του για τα πολιτιστικά δρώμενα, εκτός από το site του, μέσω εφημερίδων, μέσω κάποιων συλλόγων, μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων και αφισών και τέλος στέλνοντας μέσω ταχυδρομείου προσκλήσεις σε έναν ευρύ κατάλογο πολιτών (επισήμων και τιμώμενων προσώπων της πόλης). Ταυτόχρονα προβολή των πολιτιστικών εκδηλώσεων γίνεται και μέσω του τηλεοπτικού καναλιού της Αρκαδικής Τηλεόρασης, του Δημοτικού ραδιοφωνικού σταθμού και του webtv, που λειτουργεί στην σελίδα του δήμου.

⁴Συνέντευξη στην Υπεύθυνη του Γραφείου Τύπου του Δημάρχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: Ποιοτική και Ποσοτική Έρευνα

5.1. Περιγραφή και μεθοδολογία της συνέντευξης

Η συλλογή πληροφοριών έγινε από τον συνδυασμό των εξής μεθόδων:

Με *συμμετοχική παρατήρηση*, με την έννοια της απλής παρατήρησης και της ουδέτερης στάσης στο περιβάλλον της επικοινωνίας (Maison, 2003:40). Χρησιμοποιήθηκε αυτή η μέθοδος για να δοθεί έμφαση σε στοιχεία που προκύπτουν με "φυσικό τρόπο" ή μέσα από διάφορες απρόοπτες καταστάσεις. Επίσης, καθώς οι συνεντεύξεις ήταν άτυπες και αυθόρμητες, υπήρξε και μία φυσική παρατήρηση του προφίλ των επισκεπτών και των αντιδράσεων τους, χωρίς αυτοί να καταλάβουν ότι βρίσκονται υπό παρατήρηση (Πετράκης, 2006:146-146). Επίσης, με *προγραμματισμένες συνεντεύξεις*, δηλαδή ημιδομημένες συνεντεύξεις, όπου ο ερευνητής έχει μια λίστα από θεματικά πεδία και ερωτήσεις που πρέπει να καλυφθούν. Αυτού του τύπου οι συνεντεύξεις μας δίνουν τη δυνατότητα «να συλλέγουμε πληροφορίες που χαρακτηρίζονται από ανεξάντλητο πλούτο, πολλές λεπτομέρειες και αποκάλυψη ουσιαστικών διαφοροποιήσεων, που είναι αδύνατον να συγκεντρωθούν διαφορετικά» (Σταθακόπουλος, 1997:101)

Ως προς την εφαρμογή του ερωτηματολογίου της συνέντευξης, αυτή έγινε με τόσο με επιτόπια προσωπική παρουσία της ερευνήτριας και απογραφικά, τόσο και τηλεφωνικά.

Προτιμήθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη – συζήτηση, με άμεσες, μη συγκαλυμμένες ερωτήσεις ανοιχτού τύπου. Όπως ήταν ίσως αναμενόμενο, κάποιες από τις ερωτήσεις έφεραν τους συνεντευξιαζόμενους σε μια μικρή αμηχανία και οι απαντήσεις που δόθηκαν ήταν πιο προσεχτικά διατυπωμένες, στην προσπάθεια ίσως να αποποιηθούν τις όποιες προσωπικές ευθύνες μπορεί να υπάρχουν. Από την άλλη, υπήρξαν ιδιαίτερες ενδιαφέρουσες προτάσεις και παρατηρήσεις, που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει η δυναμική ώστε ο Πολιτιστικός Τομέας στην Τρίπολη να γνωρίσει ακόμα περαιτέρω άνθιση.

Ειδικότερα, πρόκειται για τον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού, Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας και Αθλητισμού κ.ο. Βρέντα Σπύρο, τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή και Ειδικό Σύμβουλο του Δημάρχου, κ.ο. Λεμπέση Θεόδωρο, την Υπεύθυνη του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Δημάρχου κ.ο. Κιρκίνη Αγγελική, τον

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Προϊστάμενο Τμήματος Τουρισμού κο Τσιάμη Θεόδωρο, τον Δημοσιογράφο και Πρόεδρο της Δημοτικής Επιχείρησης Πληροφόρησης και Επικοινωνίας του Δήμου Τρίπολης κο Σωτηρόπουλο Τριαντάφυλλο, το μέλος του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και Πρόεδρο του ΚΑΑ ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ κα. Καρνιαδάκη Κατερίνα.

Αναφορικά με την επιλογή των συγκεκριμένων ατόμων, αυτή έγινε στοχοθετημένα, καθώς εκτιμάται ότι, τα άτομα αυτά (πρόσωπα – κλειδιά), είναι καλοί γνώστες του προς διερεύνηση αντικειμένου, έχουν πολυετή εμπειρία και βρίσκονται σε θέση να προσφέρουν εμπειριστατωμένη γνώμη (opinion leaders) για την υφιστάμενη κατάσταση της πολιτιστικής δραστηριότητας του Δήμου Τρίπολης.

Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι, για την εφαρμογή του ερωτηματολογίου επιλέχθηκε η προσωπική παρουσία στην συμπλήρωση του και όχι η ταχυδρομική ή τηλεφωνική συνέντευξη, ή κάποια άλλη μέθοδος. Η ανάγκη αυτή υπαγορεύτηκε από το γεγονός ότι, επιπρόσθετα ζητούμενα ήταν η ομοιογένεια αντίληψης των ερωτήσεων στην έρευνα και η συνέπεια στον τρόπο απάντησης των ερωτήσεων.

5.2. Αποτελέσματα συνεντεύξεων

1. Βαθμός ικανοποίησης από την πολιτιστική ζωή του Δήμου.

Στην πρώτη ερώτηση για το αν οι ερωτώμενοι είναι ικανοποιημένοι από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου, οι συνεντευξιαζόμενοι μας απάντησαν ότι είναι ικανοποιημένοι από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου, επισημαίνοντας ότι αυτό κρίνεται «τηρουμένων των αναλογιών». Ήταν κοινή διαπίστωση όλων, ότι η οικονομική κρίση που πλήττει την χώρα μας έχει επηρεάσει αρνητικά την πολιτιστική ζωή του τόπου. Ο Πρόεδρος της Δημοτικής Επιχείρησης Πληροφόρησης και Επικοινωνίας του Δήμου Τρίπολης τόνισε ότι δεν εντοπίζεται απαραίτητα πρόβλημα στην «ποσότητα» της πολιτιστικής δραστηριότητας, όσο στην «ποιότητά» της, καθώς οι όποιες ενέργειες γίνονται, γίνονται αποσπασματικά, χωρίς να υπάρχει ένας κεντρικός σχεδιασμός και έλεγχος. Ο προϊστάμενος του Τμήματος Τουρισμού εντόπισε μια έλλειψη στην υποστήριξη και ανάδειξη της πρωτογενούς πολιτιστικής δημιουργίας του Δήμου μας.

2. Τα οικονομικά οφέλη για την τοπική κοινωνία.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα σχετικά με τα οικονομικά οφέλη που έχει η τοπική κοινωνία από τα πολιτιστικά δρώμενα και εδώ οι απαντήσεις ήταν θετικές. Συμπερασματικά, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις προσελκύουν επισκεψιμότητα στον δήμο, με αποτέλεσμα την κίνηση και την τόνωση της αγοράς.

Το μέλος του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και επιχειρηματίας, ανέφερε παρολ' αυτά ότι ναι μεν υπάρχουν κάποια οικονομικά οφέλη, αλλά καθώς αυτά στηρίζονται κυρίως σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους και τις αντίστοιχες εκδηλώσεις –πχ οι εκδηλώσεις για την Άλωση-, τα αποτελέσματα είναι πρόσκαιρα και δεν καταφέρνουν να τονώσουν την οικονομία πιο ουσιαστικά.

Ο αντιδήμαρχος πολιτισμού επεσήμανε ότι πέρα από τα οικονομικά οφέλη που είναι αναμφισβήτητα, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις έχουν μεγάλη σημασία γενικότερα στις ανθρώπινες σχέσεις και στο να μη ξεχνάει κανείς τις ρίζες του. Ταυτόχρονα επιτυγχάνεται η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, που είναι η προστιθέμενη αξία που επιδιώκει ο Δήμος.

3. Συνεργασία Δήμου και πολιτιστικών συλλόγων

Στο τρίτο ερώτημα, σχετικά με τη σχέση του Δήμου με τους πολιτιστικούς συλλόγους της περιοχής, οι ερωτώμενοι διχάστηκαν, καθώς κάποιοι έκριναν ότι οι σχέσεις είναι άριστες, ενώ κάποιοι άλλοι τις χαρακτήρισαν «ανύπαρκτες».

Όπως απάντησε και η ιδιαίτερα του Δημάρχου και Υπεύθυνη του Γραφείου Τύπου ο Δήμος είναι αρωγός και συμπαραστάτης σ' όλους τους συλλόγους (ακόμα και στους εξωραϊστικούς, αθλητικούς κ). Συμπλήρωσε δε, πως η καλή διάθεση επιστρέφεται και από τους πολιτιστικούς συλλόγους προς τον Δήμο, ανταποκρινόμενοι θετικά σε κάθε κάλεσμά του να υποστηρίξουν τις πολιτιστικές του εκδηλώσεις.

Το μέλος του Επιμελητηρίου και Επιχειρηματίας επεσήμανε ότι ακόμα και αν υπάρχει κάποια στήριξη από πλευράς Δήμου προς τους πολιτιστικούς συλλόγους, αυτή δεν είναι αρκετή και χρειάζεται απαραίτητως η ενίσχυσή τους από την ιδιωτική πρωτοβουλία, προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφύλαξη αλλά και ανάδειξη των εθίμων και των παραδόσεων της περιοχής.

4. Οι αποδοτικοί τρόποι διαφήμισης (εκτός από τους παραδοσιακούς), ώστε να ενημερώνονται οι πολίτες άμεσα για τα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου.

Στο τέταρτο ερώτημα, που απευθύνεται στα μέσα και τους τρόπους διαφήμισης των πολιτών για τα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου, οι ερωτώμενοι ανέφεραν ότι ο Δήμος Τρίπολης έχει καταβάλει σημαντική προσπάθεια στο κομμάτι προβολής της πολιτιστικής του δράσης, κυρίως με τους πιο παραδοσιακούς τρόπους. Βασική πρόταση όλων είναι η στροφή στα εργαλεία που παρέχει το διαδίκτυο, καθώς η μετάδοση της πληροφορίας θα γίνεται πιο εύκολα, ανέξοδα και σε μεγαλύτερο target group.

Ο Πρόεδρος της Δημοτικής Επιχείρησης Πληροφόρησης του Δήμου Τρίπολης ανέφερε ότι στην πόλη, το μεγαλύτερο ποσοστό επιλέγει ακόμα την ενημέρωση του μέσω των τοπικών εφημερίδων, αλλά και του δημοτικού ραδιοφώνου. Ταυτόχρονα, η όποια στροφή του κοινού στο διαδίκτυο ως μέσω ενημέρωσης, καλύπτεται από τα τοπικά ειδησεογραφικά sites, τις ιστοσελίδες του Δήμου, αλλά και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως το facebook, twitter, instagram.

Αξιοσημείωτη είναι και η απάντηση του μέλους του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και Επιχειρηματία, που τόνισε ότι η χρήση του διαδικτύου επιτρέπει μια διαδραστικότητα που δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί με άλλους τρόπους. Μέσα από τον αριθμό προβολών ή τα likes σε μια είδηση, μπορεί να διαπιστωθεί πολύ πιο άμεσα η επιτυχία ή η αποτυχία μιας συγκεκριμένης επιλογής και να οδηγηθεί κανείς σε συμπεράσματα αξιοποιήσιμα για τον μελλοντικό σχεδιασμό.

5. Συνέχιση και εξέλιξη του Πολιτιστικού Θεσμού του Πολιτιστικού Καλοκαιριού.

Όσον αφορά το πέμπτο ερώτημα, σχετικά με τη γνώμη που έχουν για τη συνέχιση και εξέλιξη του θεσμού «Πολιτιστικό Καλοκαίρι», όλοι τους υπήρξαν θετικοί και υποστηρικτές αυτού του θεσμού, θεωρώντας πως αξίζει η προσπάθεια για συνέχιση και βελτίωση του.

Ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής και ειδικός σύμβουλος του Δημάρχου επεσήμανε ότι ο θεσμός του πολιτιστικού καλοκαιριού, έχει αγκαλιαστεί θερμά από το κοινό όλα αυτά τα χρόνια και αυτό γεμίζει με ευθύνη την Δημοτική αρχή, να

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

συνεχίσει με ακόμα μεγαλύτερη θέρμη αυτόν τον θεσμό. Ανέφερε δε, ότι δυστυχώς, σε κάποιο βαθμό, η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει τις δράσεις που πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του καλοκαιριού και τον αριθμό ή το είδος των παραστάσεων και των συναυλιών που φιλοξενούνται.

Ο αντιδήμαρχος πολιτισμού ανέφερε ότι στόχος του δήμου είναι η ανάδειξη του πολιτιστικού καλοκαιριού ακόμα περαιτέρω, ώστε να προσελκύει κοινό ακόμα και από άλλες περιοχές σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο. Τόνισε επίσης, ότι τα οικονομικά οφέλη που απορρέουν από τον θεσμό είναι ιδιαίτερος σημαντικά, καθώς πέρα από την επισκεψιμότητα που αυξάνεται, με αποτέλεσμα την κίνηση της αγοράς, αυξάνονται και οι θέσεις εργασίας –αν και σε μη μόνιμο επίπεδο- καθώς οι ανάγκες είναι τέτοιες, που συνήθως προκηρύσσονται 2μηνες ή 3μηνες συμβάσεις.

6. Επιπλέον παράγοντας τοπικής ανάπτυξης σε κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο

Στην τελευταία ερώτηση της συνέντευξης, σχετικά με το τι θεωρούν οι ερωτώμενοι ότι θα ήταν δυνατόν να αποτελούσε έναν ακόμη παράγοντα τοπικής ανάπτυξης σε κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο, οι απαντήσεις υπήρξαν δημιουργικές.

Κατ' αρχήν ο Προϊστάμενος του Τμήματος Τουρισμού τόνισε ότι θα ήταν μια εξαιρετική ιδέα η δημιουργία ενός Φεστιβάλ Παραδοσιακού Χορού, καθότι ο Δήμος Τρίπολης διαθέτει πάρα πολλούς χορευτικούς ομίλους –κυρίως για το μέγεθος της πόλης-, οι οποίοι συχνά καλούνται να συμμετάσχουν σε πανελλαδικές και πανευρωπαϊκές αντίστοιχες εκδηλώσεις, διαφημίζοντας έτσι την παράδοσή μας. Με την δημιουργία ενός Φεστιβάλ Χορού, θα πετυχαίναμε μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στον τόπο μας και να υποστηρίζαμε εμπράκτως τους ομίλους του Δήμου.

Η σκέψη του Προέδρου της Δημοτικής Επιχείρησης Πληροφόρησης για μόνιμη διοργάνωση της έκθεσης Πελοπόννησος EXPO στην Τρίπολη, κρίνεται ως ιδιαίτερος καλή, καθώς τα αποτελέσματα της φιλοξενίας της ήδη μια φορά στην πόλη μας, έχουν αξιολογηθεί ως πολύ σημαντικά. Παράλληλα, ο ίδιος προτείνει την άμεση λειτουργία του στρατιωτικού αεροδρομίου, ως πολιτικό, πράγμα που θα επιτρέψει μεγαλύτερη προσέλευση επισκεπτών στην περιοχή.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Τέλος, το μέλος του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και Επιχειρηματία ανέδειξε ένα σημαντικό ζήτημα, το ζήτημα της προσβασιμότητας. Όπως τόνισε, όταν μιλάμε για πολιτισμό, θα πρέπει να υπάρχουν οι υποδομές εκείνες που να επιτρέπουν στον καθένα να συμμετέχει και να απολαμβάνει τα οφέλη του. Δυστυχώς αυτό δεν επιτρέπεται κατά μεγάλο ποσοστό στον Δήμο Τρίπολης, καθώς καμία μέριμνα δεν υπάρχει για την συμμετοχή και προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρία. Ο Δήμος καλείται να μεριμνήσει άμεσα για το συγκεκριμένο ζήτημα, κάτι που θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη επισκεψιμότητα, αύξηση των οικονομικών οφελών, καθώς και έμπρακτη προαγωγή του πολιτισμού και των αξιών του.

5.3. Περιγραφή και μεθοδολογία της ποσοτικής έρευνας

Μια από τις συνήθειες πρακτικές των πολιτιστικών οργανισμών και της επικοινωνιακής στρατηγικής τους είναι –και θα έπρεπε να είναι- η διεξαγωγή έρευνας κοινού, ώστε να διαπιστώνονται οι ανάγκες και οι προτιμήσεις του. Τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών υπόκεινται σε μια διεξοδική ανάλυση, προκειμένου να διορθωθούν οι λάθος αποφάσεις του παρελθόντος και να σχεδιαστούν πιο σωστά και ορθώς δομημένα οι μελλοντικές κινήσεις.

Για τη διεξαγωγή της έρευνας του κοινού που πραγματοποιήθηκε, αποφασίστηκε καθαρά η ποσοτική μέθοδος συμπλήρωσης ερωτηματολογίου (Παράρτημα Α') από τον ίδιο τον ερωτώμενο, ο οποίος θεωρείται η πιο διαδεδομένη μορφή εμπειρικής έρευνας (Κυριαζή, 2005:100).

Οι ερωτήσεις έχουν τεθεί με στόχο να εντοπιστούν οι ανάγκες και οι απαιτήσεις των πολιτών από την πολιτιστική δραστηριότητα του Δήμου Τρίπολης, οι ελλείψεις που εντοπίζουν στον πολιτιστικό σχεδιασμό, καθώς επίσης και τα δυνατά σημεία των εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν με την επιδιωκόμενη ανταπόκριση και συμμετοχή.

Στο συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο έχουν επιλεγεί ερωτήσεις όπου ο ερωτώμενος μπορούσε να επιλέξει μία ή περισσότερες απαντήσεις και ερωτήσεις με κλίμακες μέτρησης, όπου σ' αυτήν την περίπτωση ο ερωτώμενος μπορούσε να εκφράσει το βαθμό στον οποίο συμφωνεί ή διαφωνεί. Οι ερωτήσεις έχουν διατυπωθεί με σαφήνεια και απλή σχετικά ορολογία, ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερος βαθμός κατανόησής τους, συνεπώς και πιο ακριβείς απαντήσεις. Έγινε επίσης μια καταγραφή

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

των δημογραφικών στοιχείων των ατόμων που έλαβαν μέρος στην έρευνα, όπως το φύλο και η ηλικία, ώστε να υπάρξει μια κατανόηση του προφίλ του «καταναλωτικού κοινού» των πολιτιστικών προϊόντων.

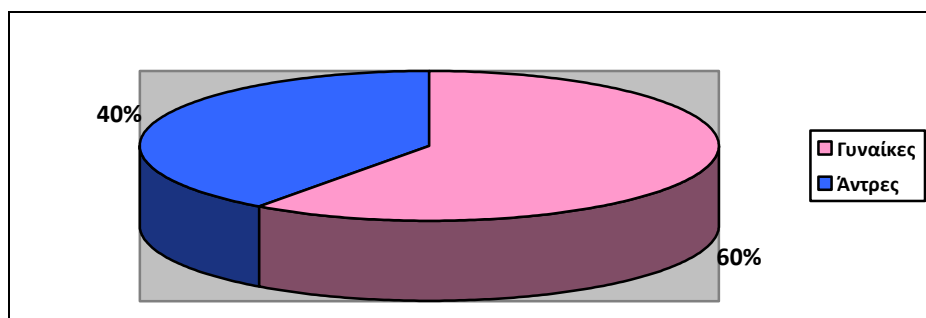
Τα ερωτηματολόγια δόθηκαν τυχαία σε άτομα του Δήμου, κατά τους μήνες Απρίλιο- Μάιο, σε διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν εκείνη την περίοδο. Όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα, τόσο πιο αξιόπιστο στατιστικά είναι το αποτέλεσμα (Hill, κ. συν., 2003:91, McLean, 1997:95-96). Κατά την τελική τους συγκέντρωση, ελέγχθηκαν και αξιολογήθηκαν για την εγκυρότητά τους και κάποια από αυτά που ήταν λανθασμένα συμπληρωμένα, εξαιρέθηκαν της περαιτέρω διαδικασίας αξιολόγησης και κρίθηκαν άκυρα (για παράδειγμα, σε κάποιες ερωτήσεις διευκρινιζόταν ο αριθμός των επιτρεπτών απαντήσεων και ο συμμετέχον είχε υπερβεί τον αριθμό αυτό). Από τα 100 ερωτηματολόγια που δόθηκαν τα 20 ήταν άκυρα.

5.4. Τα αποτελέσματα της έρευνας κοινού

Τα αποτελέσματα της έρευνας κοινού, όπως φαίνονται και στα παρακάτω γραφήματα είναι τα εξής:

- **«Κατανομή ανά φύλο»**

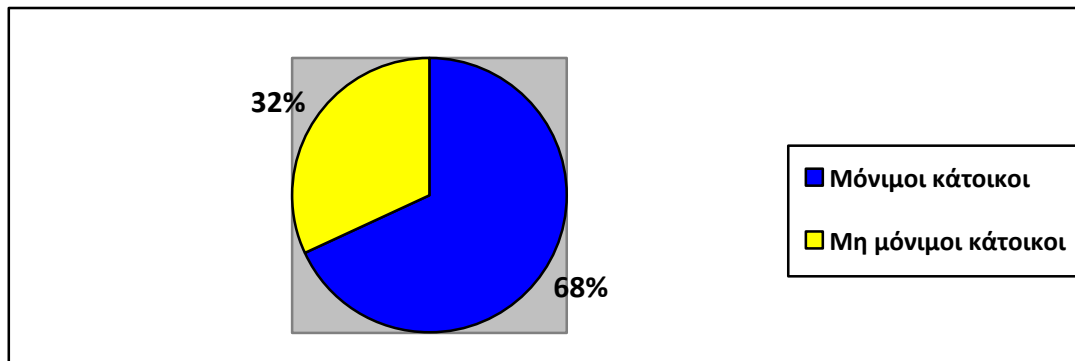
Σε σχέση με την πληθυσμιακή σύνθεση ανά φύλο, ο ανδρικός πληθυσμός αποτελεί περίπου το 40%, ενώ ο γυναικείος πληθυσμός αποτελεί το 60% του συνολικού πληθυσμού που ερωτήθηκε.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

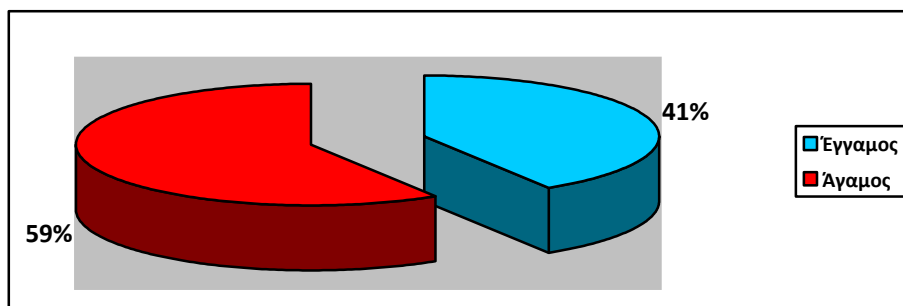
- «Τόπος μόνιμου κατοικίας»

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε άγνωστους πολίτες του Δήμου, το ποσοστό των μόνιμων κατοίκων του Δήμου ανέρχεται στο 68% και το ποσοστό των μη μόνιμων κατοίκων στο 32%. Οι περισσότεροι πολίτες στο Δήμο είναι μόνιμοι κάτοικοι, αλλά λόγω των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου που υπάρχουν στην πόλη μας, υπάρχουν αρκετοί φοιτητές.

- «Οικογενειακή κατάσταση των πολιτών»

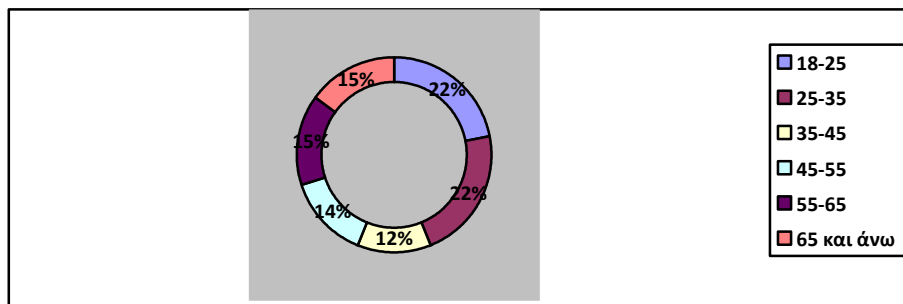
Οι ερωτηθέντες ήταν περισσότεροι οι άγαμοι με ποσοστό 59% και οι έγγαμοι με ποσοστό 41%. Έγινε προσπάθεια τα ερωτηματολόγια να μοιραστούν σε εκπροσώπους διάφορων ηλικιακών ομάδων, ώστε να αποτυπωθεί μια πιο σφαιρική εικόνα των προτιμήσεών τους.

- «Ηλικιακή κατανομή δημοτών του Δήμου Μεγαρέων»

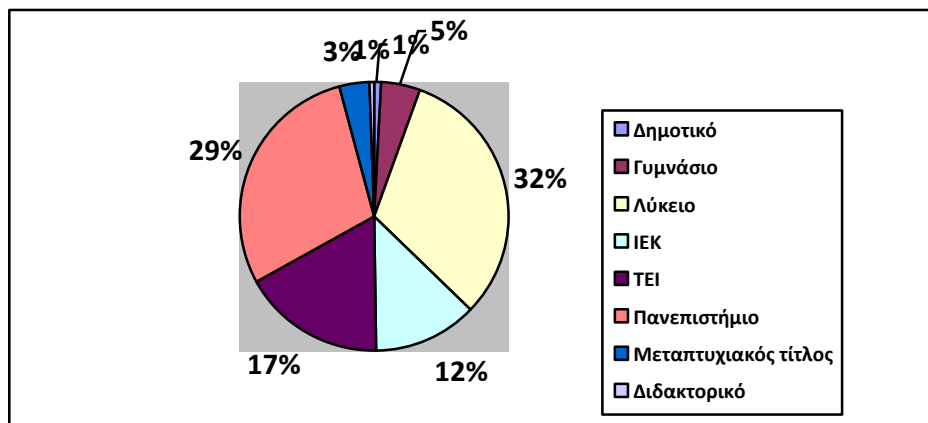
Οι ερωτηθέντες μεταξύ 18-25 και 25-35 υπήρξαν οι μεγαλύτερες αριθμητικά ομάδες ηλικιών στο Δήμο με ποσοστά 22% αντίστοιχα. Αμέσως μετά ακολουθεί η ομάδα των 45-55 που αποτελεί το 16% και ακολουθούν και οι υπόλοιπες όπως φαίνονται και στο γράφημα.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- **«Εκπαιδευτικό επίπεδο πολιτών Δήμου Μεγαρέων»**

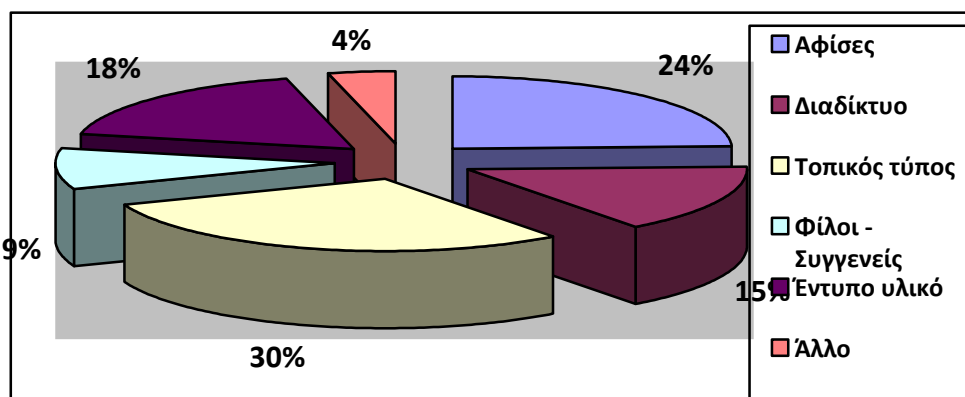
Σε ότι αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης φαίνεται στο παρακάτω γράφημα, όπου το 1% των ερωτηθέντων έχει γνώσεις δημοτικού. Παρατηρείται ότι οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες είναι απόφοιτοι γυμνασίου με ποσοστό 17% και λυκείου με ποσοστό 32%. Όσον αφορά τις ανώτερες σπουδές ΙΕΚ έχουν φοιτήσει το 12%, ΤΕΙ το 5% και Πανεπιστημιακές σπουδές το 29%. Μεταπτυχιακούς τίτλους και διδακτορικό είναι μικρά τα ποσοστά.

- **«Ενημέρωση πολιτών για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου»**

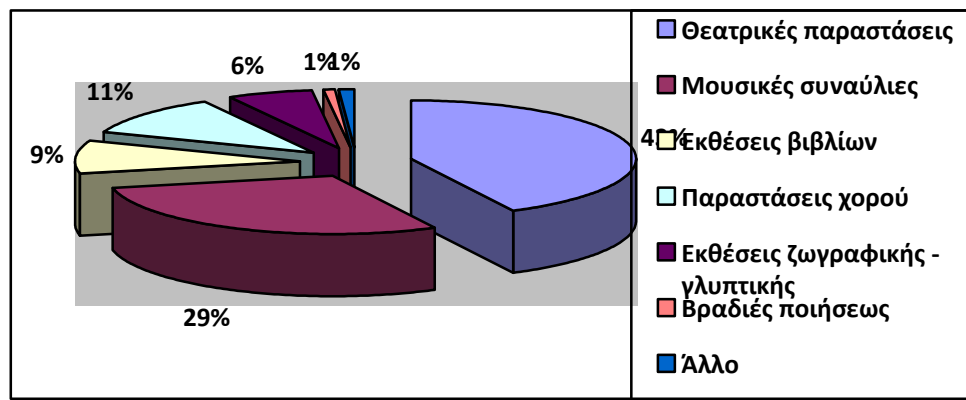
Στο συγκεκριμένο γράφημα παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων όπου ενημερώνονται για τα πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής τους είναι από τον τοπικό τύπο και το δημοτικό ραδιόφωνο με ποσοστό 30%. Το διαδίκτυο είναι ένα μέσο ενημέρωσης που κατέχει ποσοστό 18% των ερωτηθέντων. Αποτελεί σημαντικό ποσοστό, και φαίνεται ότι αυτό προτιμάται συνήθως για την ενημέρωσή τους από τη νεολαία και εκείνους που χρησιμοποιούν στην καθημερινότητά τους το Internet.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

• «Ενδιαφέρον για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις»

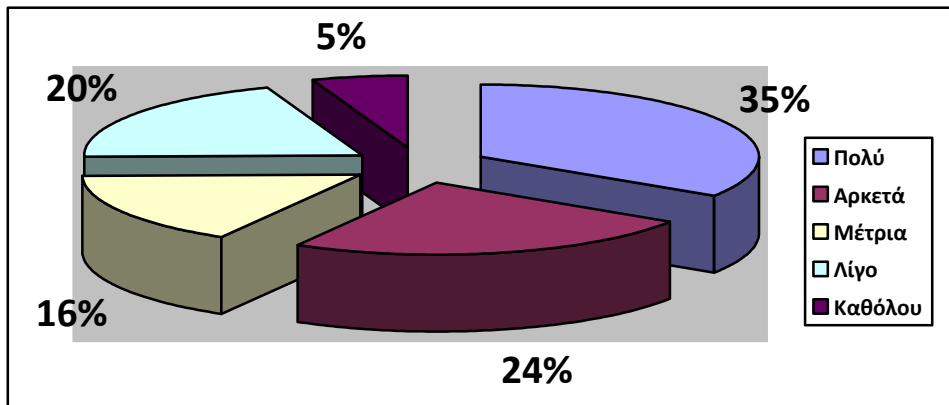
Στον Δήμο Τρίπολης, όπως φαίνεται και από το γράφημα μεγάλο ποσοστό με 43% ενδιαφέρονται για τις θεατρικές παραστάσεις που γίνονται είτε από την θεατρική ομάδα του Δήμου, είτε από θιάσους που φιλοξενούνται στην πόλη. Δεύτερη στην προτίμηση του κοινού, με ποσοστό 29% έρχονται οι μουσικές συναυλίες. Οι υπόλοιπες εκδηλώσεις πολιτισμού φαίνεται ότι είναι μικρού ενδιαφέροντος, ίσως γιατί το κοινό της Τρίπολης δεν έχει «εκπαιδευτεί» σε αυτού του είδους τις εκδηλώσεις ή ακόμα γιατί αυτές γίνονται πολύ πιο σπάνια.

• «Ικανοποίηση για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου Τρίπολης»

Από το παρακάτω γράφημα παρατηρούμε ότι το 35% των ερωτηθέντων είναι πολύ ευχαριστημένο, ενώ το 24% είναι αρκετά. Βάσει αυτών των ποσοστών, οι περισσότεροι φαίνονται ικανοποιημένοι, αλλά δεν είναι αμελητέος ο αριθμός αυτών που από ότι φαίνεται ψάχνει κάτι περισσότερο.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: S.W.O.T. Ανάλυση των Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων του Δήμου Τριπόλεως

Είναι ιδιαίτέρως σημαντικό για τον Δήμο Τρίπολης προκειμένου να κατευθυνθεί προς την επίτευξη των πολιτιστικών του στόχων, να γνωρίζει σαφώς τις δυνατότητες- δυνάμεις (strengths) και τις αδυναμίες (weaknesses) στο εσωτερικό περιβάλλον και επιπλέον να αναλύσει τις ευκαιρίες (opportunities) και τις απειλές (threats) που παρουσιάζει το εξωτερικό περιβάλλον.

Η εξέταση αυτών των παραγόντων στηρίζεται σε ενδεδειγμένη διερεύνηση σειράς ποσοτικών και ποιοτικών παραμέτρων, οι οποίοι προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και της διάρθρωσης της πολιτιστικής ανάπτυξης στο Δήμο Τρίπολης καθώς και από την ανάλυση των απαντήσεων που προέκυψαν στο πλαίσιο της επιτόπιας πρωτογενούς έρευνας και της εφαρμογής των ερωτηματολογίων.

Με βάση τη διαγνωστική ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος προσδιορίζονται οι παρακάτω δυνάμεις και αδυναμίες, οι ευκαιρίες και απειλές του Δήμου:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΔΥΝΑΜΕΙΣ

- Η εξασφάλιση διαθεσιμότητας προσφερόμενων πολιτιστικών και αθλητικών υπηρεσιών για όλο το χρόνο και σε μεγάλο πεδίο δραστηριοτήτων
- Συνεργασίες με τους πολιτιστικούς, αθλητικούς, λαογραφικούς συλλόγους και εμπορικούς συλλόγους της Περιφέρειας
- Διοργάνωση αξιολογών εκθέσεων και πολιτιστικών εκδηλώσεων
- Αξιολογή συνεισφορά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού μέσω των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, δημιουργώντας ευκαιρίες αναψυχής, δημιουργικής χαλάρωσης και αξιοποίησης ελεύθερου χρόνου των κατοίκων της περιοχής.
- Αξιολογή προσπάθεια από πλευράς του Δήμου, για την ορθή λειτουργία και διεξαγωγή του θεσμού PELOPONNISOS EXPO, με αποτέλεσμα την

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

συνέχιση του, ώστε να έχει αναγνωρισιμότητα και επισκεψιμότητα από κατοίκους άλλων περιοχών

- Επαρκής δημοσιοποίηση των δραστηριοτήτων και πολιτιστικών εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- Ανυπαρξία οργανωμένης δομής από πλευράς Δήμου, που να εποπτεύει συγκεντρωτικά την πολιτιστική δραστηριότητα
- Μη ικανοποιητική ενεργοποίηση των πολιτών για συλλογική συμμετοχή και δραστηριοποίηση στο τοπικό κοινωνικοπολιτιστικό γίνεσθαι της περιοχής
- Ανεπαρκές επίπεδο χορηγιών (από ιδιώτες και εταιρείες της περιοχής)
- Ανύπαρκτη πρόσβαση σε πολιτιστικούς χώρους από ΑΜΕΑ. Μηδενική μέριμνα για την δημιουργία ειδικών ραμπών
- Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού
- Η κινητικότητα των υπαλλήλων του Δήμου ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης
- Ανεπαρκής εκπαίδευση του προσωπικού του Δήμου (στη χρήση Η/Υ, γνώση μέσων δικτύωσης, γνώση επικοινωνιακών στρατηγικών και τεχνικών προβολής και μάρκετινγκ κλπ)
- Ανεπαρκείς δημοτικοί πόροι, κονδύλια και επιχορηγήσεις, δηλαδή έλλειψη οικονομικής στήριξης οργανωμένης κατά διοικητικό επίπεδο (Περιφέρεια Πελοποννήσου, Υπουργεία)
- Η ολοκληρωτική εγκατάλειψη ιστορικών κτιρίων για τον Δήμο Τρίπολης, κτιρίων που έχουν ανακηρυχτεί διατηρητέα.
- Ανεπαρκής ανάδειξη της ιστορικής κληρονομιάς της περιοχής

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αναζήτηση χρηματοδότησης με τη μορφή χορηγίας από τους ιδιώτες ή από μεγάλες εταιρείες

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Δυνατότητα εμπλουτισμού των αντικειμένων του με την προσθήκη και λειτουργία νέων τμημάτων
- Ανάπτυξη του πολιτιστικού και θρησκευτικού τουρισμού (μοναστήρια και εκκλησίες της περιοχής)
- Συνδυασμός πολιτιστικής και οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής, μέσω των πολιτιστικών εκδηλώσεων που διοργανώνονται από τον Δήμο
- Δυνατότητες τόνωσης, διεύρυνσης και προβολής του πολιτιστικού προϊόντος του Δήμου με διοργάνωση φεστιβάλ, εκδηλώσεων, εκθέσεων και άλλων πολιτιστικών δραστηριοτήτων με μονιμότερο χαρακτήρα στους χώρους του Δήμου
- Υπαγωγή σε επιδοτούμενα προγράμματα ή σεμινάρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κοινωφελή εργασία των κατοίκων της περιοχής και πρακτική άσκηση των νέων σε φορείς του πολιτισμού

ΑΠΕΙΛΕΣ

- Η μεγάλη εξάρτηση χρηματικών εισροών από το Δήμο
- Η ανύπαρκτη σχεδόν κρατική επιχορήγηση για τον πολιτισμό
- Έλλειψη μιας γενικότερης στρατηγικής για τον τοπικό πολιτισμό σε επίπεδο Εθνικό, Περιφερειακό και Τοπικό
- Έλλειψη τεχνογνωσίας και κατάλληλου διοικητικού προσωπικού για την άντληση οικονομικών πόρων από τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα προγράμματα
- Η δυσκολία ενός θεσμού να προσαρμοστεί αποτελεσματικά στις ανάγκες και στις απαιτήσεις του κοινού
- Η οικονομική κρίση που βιώνει γενικότερα η χώρα και ειδικότερα ο Δήμος τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα το οικογενειακό εισόδημα να είναι λιγότερο και τα έξοδα για τον πολιτισμό να έχουν μειωθεί πολύ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σ' ένα ανταγωνιστικό και μεταβαλλόμενο περιβάλλον τόσο σε τοπικό – εθνικό επίπεδο όσο και σε διεθνές, οι σύγχρονες πόλεις προσπαθούν να ισχυροποιήσουν τη θέση τους και να έχουν όσο το δυνατόν περισσότερη οικονομική τοπική ανάπτυξη. Η επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης και προβολής μέσω του πολιτισμού ήταν το θέμα που διαπραγματεύτηκε η παρούσα εργασία τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο.

Μέσα από την ανάλυση της πολιτιστικής πολιτικής που ασκεί ο Δήμος, προσπαθήσαμε να βρούμε τη σκεπτική με την οποία ασκείται αυτή η πολιτική, πώς αντιλαμβάνονται οι τοπικοί άρχοντες και οι υπεύθυνοι τον πολιτισμό ως μέσο ανάπτυξης για την περιοχή και τέλος πραγματοποιήθηκε η ανάλυση S.W.O.T.

Η εργασία εστιάστηκε στο γεγονός της ανάδειξης των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων της πόλης, η οποία μπορεί να λειτουργήσει και ως εργαλείο ανάπτυξης, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας, προωθώντας, στο βαθμό που της αναλογεί, ένα ήπιο μοντέλο τοπικής τουριστικής ανάπτυξης, το οποίο μπορεί να αποτρέψει την οικονομική δυσχερή θέση που βρισκόμαστε.

Τα ευρήματα της έρευνας μας υπήρξαν αρκετά ενθαρρυντικά για το μέλλον, συναισθανόμενοι πάντα τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο συγκεκριμένος δήμος αυτήν την περίοδο, όπως και οι περισσότεροι δήμοι της χώρας, λόγω της οικονομικής κρίσης. Είναι γνωστό ότι αρκετά κονδύλια έχουν μειωθεί από τον ετήσιο προϋπολογισμό και σε κάποιες περιπτώσεις έχουν σταματήσει, πολύ περισσότερο για τα πολιτιστικά δρώμενα των Δήμων.

Η δημοτική αρχή και οι εκπρόσωποι της προσπαθούν όλο και περισσότερο να προάγουν μια πολιτιστική πολιτική, έχοντας ως βάση την τοπική ανάπτυξη. Θέτουν ρεαλιστικούς βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους, μέσω των οποίων να καταφέρουν και την υλοποίησή της. Αξιοποιούν το πολιτιστικό κεφάλαιο της πόλης πρεσβεύοντας την πολιτιστική ισότητα και επενδύοντας στην πολιτιστική κληρονομιά. Διοργανώνουν πολιτιστικές εκδηλώσεις και δρώμενα, επιπλέον αξιοποιούν τις διαθέσιμες πολιτιστικές υποδομές της πόλης και συνεργάζονται με όλους τους πολιτιστικούς συλλόγους της περιοχής. Η επικοινωνιακή πολιτική του Δήμου, φαίνεται ότι διαθέτει οργάνωση, αλλά χρειάζεται περισσότερη προσπάθεια. Ο

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Δήμος προσπαθεί να τοποθετήσει στο επίκεντρο των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του το “ευρύ κοινό” .

Παρόλα αυτά όμως, είναι εμφανές ότι η πολιτιστική και επικοινωνιακή πολιτική του έχει αδυναμίες και ελλείψεις, γεγονός που το παραδέχονται και οι υπεύθυνοι του Δήμου, όπως επίσης και με το κοινό που έχουν απαντήσει στα ερωτηματολόγια του Δήμου για την επικοινωνιακή πολιτική.

Συμπληρωματικά, μία ολοκληρωμένη πολιτική πολιτιστικής ανάπτυξης για τη δημιουργία των προϋποθέσεων ανάληψης τοπικής δημόσιας δράσης κρίνεται απαραίτητη. Επίσης, είναι σαφές ότι η αποτελεσματική εφαρμογή αυτής της πολιτικής, απαιτεί ενεργοποίηση του ιδιωτικού τομέα και της αυτοδιοίκησης και τη στενή συνεργασία όλων των φορέων μεταξύ τους.

Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν ορισμένα ουσιαστικά θέματα και ζητήματα που δημιουργούν δυστοκίες στην άσκηση μιας ολοκληρωμένης και συγκροτημένης πολιτιστικής και επικοινωνιακής πολιτικής, που θα επιφέρει ολοκληρωμένη ανάπτυξη με όχημα τον πολιτισμό. Αυτά τα ζητήματα χρειάζεται και πρέπει να ξεπεραστούν για το καλό του Δήμου και όλων μας, διότι η Τρίπολη είναι μια περιοχή με μεγάλη ιστορία και πολιτισμό, σημαντική γεωγραφική θέση (ως κέντρο της Πελοποννήσου) και με θαυμάσια επισκέψιμα μέρη.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η πόλη της Τρίπολης, όπως και κάθε πόλη, διαθέτει ένα σημαντικό πολιτιστικό κεφάλαιο που πρέπει να αξιοποιηθεί στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης πολιτιστικής πολιτικής. Ο δήμος θα πρέπει να αναγνωρίσει και να προβάλλει τη ταυτότητα της πόλης, καθώς και να βελτιώσει τη συνολική της εικόνα.

Αν ο δήμος δημιουργήσει ένα ευχάριστο περιβάλλον και αναπτύξει απλές υπηρεσίες που θα βοηθήσουν το κοινό, να ικανοποιεί τις ανάγκες του για γνώση, πληροφόρηση, δημιουργική απασχόληση και ψυχαγωγία, τότε εκείνο θα στηρίξει τη προσπάθεια αυτή και θα χρησιμοποιεί τακτικά τις υπηρεσίες του.

Ένα άλλο ζωτικό και χρήσιμο στοιχείο του πληθυσμού της πόλης αποτελεί η νεολαία, όπου πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη από την δημοτική αρχή και τους άλλους συλλογικούς φορείς. Χρήσιμο είναι να υπάρχει δυνατότητα συνδιοργάνωσης ή συμμετοχής των νέων (έστω και εθελοντικά) σε τοπικές εκδηλώσεις.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Προτείνονται λοιπόν οι γενικές προτεραιότητες του Δήμου να περιλαμβάνουν:

1. Ανάδειξη και προστασία της Τοπικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς και σύνδεση της με τα τοπικά προϊόντα.
2. Μεγαλύτερος συντονισμός της πολιτιστικής δράσης με τη συνεργασία του Δήμου και των πολιτιστικών φορέων της περιοχής.

Ενώ ειδικότερα τα σχέδια δράσης τους να αφορούν:

- Δημιουργία γαστρονομικού φεστιβάλ (τοπικό προϊόν), ώστε να διαφημιστεί όλα τα τοπικά εδέσματα και προϊόντα της περιοχής (όπως το σκόρδο, η πατάτα, ζυμαρικά κα) σε επισκέπτες εκτός Τρίπολης
- Ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων, όπως πρόσληψη προσωπικού και ιδιαίτερα επιστημονικού προσωπικού, συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες όπως με εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες στρατηγικού σχεδιασμού στους Δήμους
- Αξιοποίηση και ανακαίνιση δημοτικών κτιρίων και υποδομών (για παράδειγμα να φτιαχτεί ένα εκκλησιαστικό μουσείο κα)
- Περισσότερες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, όλο τον χρόνο, όπως επίσης και η στήριξη και προβολή καλλιτεχνών που κατάγονται από τον Δήμο
- Ανάδειξη του φυσικού πλούτου του Δήμου μέσω πχ της δημιουργίας camp για μικρούς και μεγάλους
- Μεγαλύτερη συμμετοχή του Δήμου σε τουριστικές εκθέσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, ώστε να διαφημίζονται τα τοπικά προϊόντα, οι αρχαιολογικοί χώροι και τα τουριστικά μέρη
- Καθώς υπάρχει δημοτική βιβλιοθήκη και μάλιστα με πλήθος εκπαιδευτικών βιβλίων, σε σύγχρονο και καθαρό περιβάλλον και με καθημερινό ωράριο εξυπηρέτησης του κοινού, δεν υπάρχει σωστή ενημέρωση και διαφήμιση για την χρησιμοποίηση της ιδιαίτερα από τα σχολεία της περιοχής. Θα μπορούσε να υπάρχει η δυνατότητα χρήσης μια κινητής μονάδας από τη βιβλιοθήκη, ώστε να εξασφαλίζεται η διείσδυση πληροφοριών σε νέες ομάδες κοινού και σε πιο απομακρυσμένες περιοχές

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Δημιουργία περιπτέρου- κέντρου πληροφοριών σε κάποιο κεντρικό σημείο της πόλης (κεντρική πλατεία), ώστε οι πολίτες και οι τουρίστες ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες να ενημερώνονται για όλες τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται
- Ανάδειξη πολιτιστικών και αρχαιολογικών διαδρομών
- Συνεργασία Δήμου και πολιτιστικών συλλόγων με ταξιδιωτικά γραφεία της περιοχής ή άλλων περιοχών, με σκοπό τη διοργάνωση εκδρομών, ώστε να επισκέπτονται περισσότερος κόσμος τα αξιοθέατα της περιοχής και να προκύπτουν μεγαλύτερα οικονομικά οφέλη για τους επαγγελματίες της πόλης.
- Προώθηση εθελοντισμού από πλευράς Δήμου, σχολείων και συλλόγων της περιοχής στα τοπικά πολιτιστικά δρώμενα του τόπου.

Με τις προτάσεις αυτές και πολλές άλλες ακόμα ο Δήμος θα δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό και ελκυστικό πολιτιστικό προϊόν, το οποίο πέραν από την πνευματική και ηθική καλλιέργεια που θα προσφέρει στους πολίτες του, θα βελτιώσει και την τοπική οικονομική δραστηριότητα τόσο των ίδιων όσο και του Δήμου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι υπεύθυνοι για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών τους στα πολιτιστικά δρώμενα και χρειάζεται να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ισότιμη παραγωγή και διάθεση πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών και να συμβάλλουν στην πνευματική ανάταση και οικονομική ευρωστία του κοινωνικού συνόλου. Η τοπική ανάπτυξη συνυπάρχει με τον πολιτισμό, ο οποίος είναι πλέον άμεσα συνδεδεμένος με την παραγωγική διαδικασία. Η οικονομία του πολιτισμού θα πρέπει να διατρέχει την πολιτιστική και επικοινωνιακή πολιτική κάθε τοπικής κοινωνίας, γιατί αποτελεί σημαντική παράμετρο στην τοπική ανάπτυξη.

Ο Δήμος έχει καταφέρει ως ένα σημαντικό βαθμό να δημιουργήσει την διαλεκτική σχέση ανάμεσα στον πολιτισμό και στην τοπική ανάπτυξη. Έχει αναπτύξει με σταθερά βήματα ικανοποιητικά την πολιτιστική πολιτική του πάνω σ' αυτήν τη βάση. Οι συνθήκες και οι ανάγκες διαρκώς αλλάζουν και στην περίπτωση μας, προκειμένου ο Δήμος να ανταποκριθεί σε αυτές τις μεταβολές, πρέπει να είναι καινοτόμος, δυναμικός και επινοητικός. Η επιτυχής επικοινωνία επιφέρει την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της κοινωνίας, είτε λειτουργεί αποτελεσματικά είτε αποτυγχάνει.

Χρειάζεται ακόμη μεγάλη προσπάθεια και περισσότεροι μακροπρόθεσμοι στόχοι στο σχεδιασμό της πολιτιστικής του πολιτικής. Ιδιαίτερα πρέπει να τονιστεί ότι, η επιτυχία ενός τέτοιου σχεδιασμού βασίζεται στην ουσιαστική αποδοχή του από όλους τους εμπλεκόμενους και στην αποτελεσματική εκτέλεση των ρόλων, που τους ανατίθενται. Έχει χρέος στους ίδιους τους πολίτες να διορθώσει τα λάθη και τα «κακώς κείμενα», να διακρίνει τις αδυναμίες και να τις αντιμετωπίσει.

Κλείνοντας την εργασία πρέπει να τονιστεί ότι απαιτείται πλέον να αναπτυχθεί εμπράκτως μια νέα αντίληψη περί ανάπτυξης, τα χαρακτηριστικά της οποίας πηγάζουν από την κοινωνία που είναι και η μόνη επιφορτισμένη να τα κάνει πράξη.

Η ενεργός συμμετοχή των πολιτών έχει άμεση σχέση με την τοπική ανάπτυξη, από την άλλη μεριά ο παραδοσιακός πολιτισμός είναι αυτός που, κατ' εξοχήν, «δημιουργεί και οργανώνει μια κοινωνική σφαίρα γύρω από τον άνθρωπο, η οποία

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

είναι τόσο απαραίτητη για την ύπαρξη κοινωνικής ζωής, όσο απαραίτητη είναι η βίοςφαιρα για την ύπαρξη οργανικής ζωής» (Lottman, J., Ouspenski, B., 1984:11).

Ολοκληρώνοντας, προτρέπουμε με την παρούσα εργασία και προτείνουμε στις δυνάμεις της πόλης (Δήμος, Περιφέρεια, ιδιωτικός τομέας, σύλλογοι, οργανώσεις, εθελοντικές ομάδες), να ενεργοποιηθούν άμεσα και να δραστηριοποιηθούν αποφασιστικά, ώστε να ενδυναμώσουν τα θετικά στοιχεία της πολιτιστικής της πολιτικής, να καταλάβουν άμεσα τον πολιτιστικό της πλούτο, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και να αναλάβουν περισσότερη δράση, ώστε η πόλη να γίνει ένας τόπος σύγχρονος και καινοτόμος, ανταγωνιστικός και ποιοτικός, διατηρώντας τις παραδόσεις της, τη φυσιογνωμία της, τα ήθη και έθιμα της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Αθανασόπουλος, Δ., (1994) «*Η Κουλτούρα των Μέσων, Μαζική Κοινωνία και Πολιτιστική Βιομηχανία*», επιμ. Λιβιεράτος Κ., Φραγκούλης Τ., 3^η έκδοση Αλεξάνδρεια, Αθήνα.
- Βενιζέλος, Ε., (1999), «*Διαχρονία και Συνεργεία, Μια πολιτική Πολιτισμού*», Β' εκδ. εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα.
- Βρύζας, Κ., (2005), «*Παγκόσμια Επικοινωνία, Πολιτιστικές Ταυτότητες*», εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Bourdieu, P., (1990) «*Η κοινή γνώμη δεν υπάρχει*» Μεταφ: Παναγιωτόπουλος Ν., Ταμπουράκης Β., «*Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*», τευχ. 77, στο http://www.v-prc.gr/bourdieu2_gr.html (10/5/2014).
- Γκαντζιάς, Γ., (2005), «*Πολιτιστικές Βιομηχανίες, Διαδικασίες, Υπηρεσίες, Αγαθά*», εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.
- Γκέκας, Ρ., Μήτσου Κ., (2006), «*Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση*», στο περιοδικό «*Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης*»_τεύχος 114 της ΚΕΔΚΕ.
- Δεληθέου, Β., (2008), «*Βιώσιμη Ανάπτυξη*», Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.
- Ζορμπά, Μ., (2006), «*Ποια Πολιτιστική Πολιτική; Νέα Πολιτιστικά Φαινόμενα και Πρακτικές – Μεταρρυθμίσεις στην Πολιτική Πολιτισμού*», Μεταρρύθμιση, Αθήνα.
- Ζορμπά Μ., (2014), «*Πολιτική του Πολιτισμού, Ευρώπη και Ελλάδα στο Δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα*», εκδ. Πατάκη, Αθήνα.
- Ζουμπούλη, Μ., Θωμάτος Γ., Κλήμης Μ., Κουρή Μ., Παπαδάκη Ειρ., (2007) «*Πολιτισμός: Θεσμοί & Διαχειρίσεις*», τα κείμενα, τετράδιο 2007, εκδ. Τμήμα Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής ΤΕΙ Ηπείρου, Άρτα.
- Θεοδώρου, Ι., (2001), «*Οι Επιχειρήσεις και τα Νομικά Πρόσωπα των ΟΤΑ*», εκτύπωση Β. Μπούρης, Καλαμαριά- Θεσσαλονίκη.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Ιωαννίδης, Ι., (2007), *«Πολιτιστική Πολιτική, Διαχείριση και Νομικά Πρόσωπα»*, στο Γασπαρινάτος, Ιωαννίδης και Καλογήρου, εκδ. Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ειδική Φάση Σπουδών, Α' Εκπαιδευτική Σειρά, Αθήνα.
- Κλάδος, Γ., (1994), *«Πολιτισμός και Τοπική Δημοκρατία»*, στο *«Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση, το χθες και η πορεία στο αύριο»*, εκδ. ΕΕΤΑΑ, Αθήνα.
- Κόνσολα, Ν., (2006), *«Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτική»*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.
- Κορρές, Γ., (2002), *«Οικονομική Διαχείριση»*, Τόμος Α, ΕΑΠ, Πάτρα.
- Κουτσουλιάνος, Χ., (2006), *«Δημοτικός Επιχειρείν»*, εκδ. ναύς, τμήμα εκδόσεων της ILP productions, Θεσσαλονίκη.
- Κυριαζή, Ν., (2005), *«Η Κοινωνιολογική Έρευνα»*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Lottman, J., Ouspenski, B., (1984), *«Για το σημειωτικό μηχανισμό της Κουλτούρας»*, Σπείρα, τεύχος 1, Αθήνα.
- Mason J., (2003), *«Η Διεξαγωγή της Ποιοτικής Έρευνας»*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Μακ Κουέιλ, Ν., (2002), *«Σύγχρονα Μοντέλα Επικοινωνίας. Για τη μελέτη της Μαζικής Επικοινωνίας»*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα.
- Μητούλα, Ρ., κ. ά., (2008), *«Βιώσιμη Ανάπτυξη, έννοιες διεθνείς και Ευρωπαϊκές διαστάσεις»*, Αθήνα: Rosili.
- Μπιανκίνι, Φρ., Πάρκινσον (επιμ.) (1994), *«Πολιτιστική Πολιτική και Αναζωογόνηση των Πόλεων»*, εκδ. ΕΕΤΑΑ, Αθήνα.
- Μπιτσάνη, Ε., (2001), *«Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση»*, Καλαμάτα ΤΕΙ.
- Μπιτσάνη, Ε., (2004), *«Πολιτισμική Διαχείριση και Περιφερειακή Ανάπτυξη»*, εκδ. Διόνικος, Αθήνα.
- Ξύγγη, Μ., (2000), *«Δημόσιες Σχέσεις, Προγραμματισμός και Σωστή Επικοινωνία με το Κοινό σας»*, εκδ. Προπομπός, Αθήνα.
- Οικονόμου, Μ. (2003), *«Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός;»*, εκδ. Κριτική, Αθήνα.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Ουσκατέσκου, Χ.,(1986), «Συνοπτική Θεωρία και Ιστορία του Πολιτισμού», εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Παρθενόπουλος, Κ. Ν., (2004), «Πολιτισμός & Αστικό Περιβάλλον», Ζήσης, Θεσσαλονίκη.
- Παχάκη, Καλ., Φ., Αγγελίδου, Ζ. Ν., Αναστασάκου, Β., Δεδαγιάν, Εμμ., Κουνάρης, Σ., Λέρτα, Π., Μπαλτζάκης, Στ., Χειμωνίτη- Τερροβίτη, (2000), «Ο πολιτισμός ως κλάδος οικονομικής δραστηριότητας», Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα.
- Πετράκης, Μ., (2006), «Έρευνα Marketing, Η Ερευνητική Μεθοδολογία», Β' εκδ. Σταμούλης, Αθήνα
- Πιπερόπουλος, Γ., (1996), «Επικοινωνώ, άρα Υπάρχω, Δημόσιες Σχέσεις και Επικοινωνία», Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
- Πολυχρονόπουλος και συν. (2005), «Βασικές Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης», εκδ. Σταμούλης, Αθήνα.
- Πουρναράκης, Ε., (1992), «Διεθνή Οικονομικά», εκδ. Σμπίλιας, Αθήνα
- Σηφάκη Ε., Σηφάκης Γ., (2007), «Πολιτιστικό μάρκετινγκ και νέες τεχνολογίες στην υπηρεσία των πολιτιστικών οργανισμών», Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου Νέες Τεχνολογίες & Μάρκετινγκ, Ιεράπετρα – Κρήτη.
- Σκαλτσά, Μ., (1999), «Για τη Μουσειολογία και τον Πολιτισμό», Εντευκτήριο, Θεσσαλονίκη.
- Σκούτα, Σ., (1998), «Η Αναγκαιότητα της δημοτικής- διαπολιτισμικής ενεργοποίησης για μια υγιή πολιτισμική ανάπτυξη», Τοπική Αυτοδιοίκηση – Αποκέντρωση, 2 (115).
- Σκούτα, Σ., (2000), «Η Χάραξη Πολιτιστικής Πολιτικής είναι υπόθεση όλων μας. Το παράδειγμα της Φινλανδίας» Τετράδια Αυτοδιοίκησης.
- Σταθακόπουλος, Β., (1997), «Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς», εκδ. Σταμούλης, Αθήνα.
- Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2006), Απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://ec.europa.eu/culture/portal/action/diversity/pdf/st08668.EL06.pdf> (18/03/2014).

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Verderber, R., (1998), «*Η Τέχνη της Επικοινωνίας*», 8^η εκδ. Έλλην, Αθήνα.
- Φιοραβάντες, Β., (2004), «*Θεωρία Πολιτισμού II. Τέχνη, Κουλτούρα, Αισθητική. Ο Άνθρωπος αντιμέτωπος με την παγκοσμιοποίηση*». Αθήνα: Ψηφίδα.
- Ψύλλα, Μ., (1992), «*Η Επικοινωνία ως κινητήρια δύναμη της πολιτιστικής ανάπτυξης στο περιβάλλον: μια πρόταση*» περιοδικό Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, τόμος Β, τεύχος 9.
- Ψύλλα, Μ., (1998α), «*Κοινωνία του ήχου και της εικόνας: Συνέπειες στο επικοινωνιακό και ιδεολογικό- πολιτικό πεδίο*», Πρόταση, 4.
- Ψύλλα, Μ., (1998β), «*Επικοινωνία και τοπικός χώρος*», Τοπική Αυτοδιοίκηση- Αποκέντρωση, τεύχος Μαρτίου- Απριλίου.
- Ψυχογιός, Δ., (2003), «*Τι είναι τα Μέσα Επικοινωνίας;*», Αθήνα: Καστανιώτης

Ξενογλώσση

- Bennett, T., Frow J., (επιμ.) (2008), *Cultural Analysis*, London, Sage
- Deffner, A., Konstadakopoulos, D., Psycharis, Y., (2003), *Culture and Regional Economic Development in Europe: Cultural, Political and Social Perspectives*, University of Thessaly Press, Volos.
- Economou M., (2004), *Evaluation strategies in the cultural sector: The case of the Kelvingrove Museum and Art Gallery in Glasgow*, Available at: <http://www.le.ac.uk/ms/m&s/issue%204/economou.pdf> (25/4/2014).
- Fisher R., Groombridge B., et al. (1994), *Human Rights and Cultural Policies in a Changing Europe: The right to participate in Cultural life* (Report of the European Round Table held in Helsinki, 30 April – 2 May 1993), Helsinki.
- Gattinger M., Saint – Pierre D., Couture Gagnon A., (2008) *Toward Subnational Comparative Cultural Policy Analysis: The Case of Provincial Cultural Policy and Administration in Canada*, The Journal of Arts Management, Law, and Society, Fall 2008.
- Highbarger E. (1972) *History and Civilization of ancient Megara*, Baltimore: The Johns Hopkins Press.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Hill L., O' Sullinan C. & T., (2003), *Creative Arts Marketing second edition*, Elsevier Butterworth – Heinemann. Oxford.
- Hillman –Chartrand H., McCaughey C., (1989), *The Arm' s Length Principle and the Arts: An International Perspective – Past, Present and Future*, στο Cummings M.C., Schuster J.M.D. (επιμ.), *Who' s to Pay for the Arts? The International Search for Models of Support*, N. York, American Council for the Arts.
- Hooper- Greenhill E., (1999) *The Educational Role of the Museum*, Routledge, London.
- Hooper- Greenhill E., (1994) *Museums and Their Visitors*, Routledge, London & New York.
- Klamer, A., (2008) *The lives of cultural goods* in Amariglio, J., J., Childers and S., Cullenberg (eds), *Subline Economy. On the intersection of art and economics*, Routledge, New York, USA.
- Kolb, B., (2006) *Tourism Marketing for Cities and Towns. Using branding and events to attract tourists*, Elsevier, Oxford, UK.
- Lewis J., Miller T., (επιμ.) (2003), *Critical Cultural Policy Studies*, Oxford, Blackwell.
- Lord B., and Lord G. D., (2002) (επιμ.) *The Manual of Museum Exhibitions*, New York, Alta Mira Press.
- Matarasso F., (1999) *Towards a local culture Index. Measuring the cultural viability of communities*, Comedia, Nottingham: Russia Press.
- McCann, E., (2002) *The cultural politics of local economic development: meaning- making, place- making, and the urban policy process*, Geoforum, Vol. 33.
- Stanley, D., (2006) *Introduction: The Social Effects of Culture*, Canadian Journal of Communication, Vol. 31.
- Theodoropoulos H., Fafaliou E., (2003) *The local aspects of regional and employment strategies. Indicators issues involve in evaluation processes of development policies Essays in honor Professor Apostolos Lazaris*, Vol. 2 , University of Piraeus.
- Thorsby D., (2001) *Economics and Culture*, Cambridge University Press

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- UNESCO (1967), *Studies and Documents on Cultural Policies*, Series 1, Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://unesdoc.unesco.org/images/0000/000011/001173eo.pdf> (05/04/2014).
- UNESCO, (1994) *Rethinking Development: World Decade for Cultural Development 1988-1997*, UNESCO, Paris.

Διαδίκτυο

- www.statistics.gr Διαδικτυακός Τόπος της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας
- www.culture.gr Διαδικτυακός Τόπος του Υπουργείου Πολιτισμού
- www.culturalpolicies.net Συμβούλιο της Ευρώπης/ ERCarts
- <http://el.wikipedia.org>
- www.tripolis.gr
- www.traveltripolis.gr
- <http://www.tripolisculture.gr>

Συνεντεύξεις

- Αντιδήμαρχος Πολιτισμού, Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας και Αθλητισμού κ. Βρέντας Σπύρος
- Καλλιτεχνικός Διευθυντής και Ειδικός Σύμβουλος του Δημάρχου, κος Λεμπέσης Θεόδωρος
- Υπεύθυνη του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Δημάρχου κα. Κιρκίνη Αγγελική
- Προϊστάμενος Τμήματος Τουρισμού κος Τσιάμης Θεόδωρος
- Πρόεδρος της Δημοτικής Επιχείρησης Πληροφόρησης και Επικοινωνίας του Δήμου Τρίπολης κος Σωτηρόπουλος Τριαντάφυλλος
- Μέλος του Επιμελητηρίου Αρκαδίας και Πρόεδρος του ΚΑΑ ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ κα. Καρνιαδάκη Κατερίνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΑ- ΚΛΕΙΔΙΑ

1. Είστε ικανοποιημένοι από τις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις του Δήμου μας;
2. Ποια είναι τα οικονομικά οφέλη για την τοπική κοινωνία;
3. Ποια η σχέση του Δήμου με τους πολιτιστικούς συλλόγους της περιοχής;
4. Εκτός από τους παραδοσιακούς τρόπους διαφήμισης, ποιοι άλλοι νομίζετε ότι είναι χρήσιμοι και αποδοτικοί, ώστε οι πολίτες να ενημερώνονται άμεσα για τα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου μας;
5. Ποια γνώμη έχετε για την συνέχιση και εξέλιξη του Πολιτιστικού Θεσμού Πολιτιστικό Καλοκαίρι;
6. Τι θεωρείτε ότι θα ήταν δυνατόν να αποτελούσε έναν ακόμη παράγοντα τοπικής ανάπτυξης σε κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο;

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΟΙΝΟΥ

Τα στοιχεία του ερωτηματολογίου θα χρησιμοποιηθούν για τη σύνταξη
Διπλωματικής Εργασίας Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του
Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Οικονομικού Τμήματος,
με θέμα : «**Η Πολιτιστική Πολιτική και Τοπική Ανάπτυξη, η περίπτωση
του Δήμου Τρίπολης**»

Επιβλέπων: Δρ. Παναγιώτης Ευαγγελόπουλος

Φοιτήτρια: Λιακοπούλου Έλενα

Πρόγραμμα: "Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων
Οργανισμών και Επιχειρήσεων"

email : l_elena17@msn.com

Το ερωτηματολόγιο αυτό είναι μέρος της προβλεπόμενης υποχρεωτικής τελικής
εργασίας, η συμπλήρωση του γίνεται ανώνυμα και απευθύνεται διάφορους πολίτες
του Δήμου Τρίπολης.

**Η συνεργασία σας αποτελείει σημαντική βοήθεια για την έρευνα και σας
ευχαριστώ, εκ των προτέρων, για την πρόθυμη συνεργασία σας.**

Ημερομηνία:/...../2017

Παρακαλούμε σημειώστε χ στα τετραγωνίδια, όπου συμφωνείτε.

1. Φύλο:

- Γυναίκα
- Άνδρας

2. Οικογενειακή κατάσταση:

- Έγγαμος
- Άγαμος

3. Ηλικία:

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

- Κάτω των 18
- 18-25
- 25-35
- 35-45
- 45-55
- 55-65
- Άνω των 65

4. Σπουδές:

- Αγράμματος
- Δημοτικό
- Γυμνάσιο
- Λύκειο
- Τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Μεταπτυχιακό- διδακτορικό

5. Επάγγελμα:

6. Τόπος κατοικίας:

- Δήμος Τρίπολης
- Περίχωρα του Δήμου
- Άλλη πόλη της Πελοποννήσου
- Εξωτερικό

7. Σας ενδιαφέρουν, γενικά, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις;

- Πολύ
- Αρκετά
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

8. Ποιες πολιτιστικές εκδηλώσεις σας ενδιαφέρουν περισσότερο; (έως 2 απαντήσεις)

- Θεατρικές παραστάσεις
- μουσικές συναυλίες
- εκθέσεις βιβλίων
- παραστάσεις χορού
- εκθέσεις ζωγραφικής ή γλυπτικής
- βραδιές ποιήσεως
- άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε το είδος).....

9. Παρακολουθείτε τα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου;

- Πολύ
- Αρκετά
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

10. Σε ποιου είδους εκδηλώσεις επιθυμείτε να δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα ο Δήμος:

- Θεατρικές παραστάσεις
- μουσικές συναυλίες
- εκθέσεις βιβλίων
- παραστάσεις χορού
- εκθέσεις ζωγραφικής ή γλυπτικής
- βραδιές ποιήσεως
- άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε το είδος).....

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

11. Από πού μαθαίνετε για την/τις εκδηλώσεις που παρακολουθείτε; (έως 2 απαντήσεις)

- Αφίσες
- Διαδίκτυο (από site του Δήμου)
- Τοπικές Εφημερίδες
- Από φίλους/συγγενείς/γνωστούς
- Από έντυπο υλικό
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε).....

12. Είστε ικανοποιημένος/η από τις εκδηλώσεις πολιτισμού της πόλης μας;

- Πολύ
- Αρκετά
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

13. Συμφωνείτε ότι ο πολιτισμός αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης για τον Δήμο Τρίπολης;

- Πάρα πολύ
- Πολύ
- Μέτρια
- Λίγο
- Καθόλου

Και πάλι, σας ευχαριστώ, για τον πολύτιμο χρόνο, που μου διαθέσατε!

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Πανοραμική εικόνα της Τρίπολης

Μαλλιαροπούλειο Θέατρο

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Πλατεία Άρεως | Σάββατο 23 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:30 μμ

Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ

ένα χορόδραμα που ζωντανεύει την ιστορία

Χορογραφία: Άρτεμις Ιγνατίου | Μουσική Σύνθεση: Θεόδωρος Γ. Λεμπέσης

Πλατεία Άρεως | Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:30 μμ

ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑ ~ ΤΟΠΟΣ ΕΝΔΟΞΟΤΑΤΟΣ

μια περιπλάνηση στις ιστορίες και τις μελωδίες της παράδοσης

Κλαρίνο: Πετρο-Λούκας Χαλκιάς | Αφηγητής: Χριστόδουλος Στυλιανού

1821 - 196η ΕΠΕΤΕΙΟΣ - 2017